...ي رپوټ له افترا پرته بل څه نه دي

باب دقضايي حکم د محدوديت دطرزلو الي ۹ برخه کې دفريب د استيناف محکمې درياست داستهدايي په وړاندېز اود لوى څارنوالى د نظامي معاونيت د استهدايي ۹ ابواند چې دمقوليت په لحاظ د پروان د ستري محکمې له خوا د ساتري شوې پرېکړې دطرزلي لوېشته يې کېږي ، لازمي لارښوونې وشوې او هم د افغانستان د کارکوونکو د ملي اتحادیې د مرکزي شورا د حقوقو د احقاق په باب دملي شورا استهدايي له په پامرلرنې سره څرګنده شوه چې د اساسي قانون د ۱۲۰ مادې له حکم سره سم دمختو لوېدو تمواو دطرزلي مرجع چې دتحقيقي او حکمي اشخاصو له خوا وړاندې شي، دمحکمې شي له دې امله کولای شي د خپلې لوېشتې په باب اړونده واکمنې محکمې ته مراجعه وکړي په همدې ترتيب د عالي شورا په غونډه کې د قضايي کادر د درجې د ټاکنې د کميسون نظر په پام کې نيولو سره دقضايي کادر د حقوقو او امتيازونو له طرزلي سره سم د پخوانو لوقاضيانو دقضايي کادر لوېدل تصويب شول

باختر

کوم ناروغ ته د روژې خوړل روا دي ؟ (۲ مخ)

د جرګو جوړول زموږ د ټولنې ستره اړتیا ده (۲ مخ)

د روژې په مبارکه میاشت کې باید له اړو اړګو سره مرستې وشي (۲ مخ)

د ترهګرۍ پر ضد د مبارزې او سولې لپاره د سعودي د پاچا رول (۱ مخ)

د تخار [illegible] د پوهنې پراختیا غواړي

د جمهوري رياست لومړي مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم پرون د تخار ولايت له ټولو ښېر عالمانو ، سپين ږيرو ، استادانو او د پوهنې له مسوولينو سره وکتل. دجمهوري رياست مطبوعاتي دفتر باختر اژانس ته خبر ورکړ چې د دغې کتنې په بهير کې دجمهوري رياست لومړي مرستيال د پوهنې کارکوونکي

چندي هلو ځلو هيله وکړه. دجمهوري رياست لومړي مرستيال زياته کړه دهيواد راتلونکي په پوهو او زده کړي ځوانانو ښوونيو پورې اړه لري او موږ هغه وخت ښمور او پرمختللي هيواد خاوندان کېږو چې ښوونځي کارکوونکي په خپلو دندو کې هڅه اوهاند وکړي په دې کښه

Ketabton.com

سرمقاله

د ترهګرۍ پر ضد د مبارزې او سولې لپاره د سعودي د پاچا رول

د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس ښاغلي حامد کرزي د سعودي له پاچا او له خادم الحرمین الشریفین څخه هیله وکړه، چې د پاکستان حکومت له ترهګرۍ سره ګډې مبارزې او له افغان سولې سره مرستې ته راوبولي. حامد کرزي د خادم الحرمین الشریفین اعلیحضرت ملک عبدالله بن عبدالعزیز ال سعود ته وویل: ((لکه تاسو اعلیحضرت چې په جریان کې یاست زموږ په ګاونډي هیواد پاکستان کې جلالتماب محمد نوازشریف د انتخاباتو په نتیجه کې د صدراعظم په توګه وټاکل شو او نوی حکومت یې منځ ته راوړ، افغان دولت په پاکستان کې د انتخاباتو کامیاب بهیر د هرکلي ترڅنګ د پاکستان له نوي حکومت سره د ګډې سوله ییزې راتلونکې لپاره د هر ډول همکارۍ اعلان وکړ. موږ لکه د تېر په شان یقین لرو چې د پاکستان او افغانستان دواړه مسلمان او ګاونډي هیوادونه یو شان د تروریزم له ګواښ سره مخامخ دي، له بده مرغه دلته له تروریزم او د اسلام د مقدس دین له نامه څخه ناوړه ګټه پورته کېږي او د اسلام ضد اعمال د اسلام په نوم ترسره کوي. اعلیحضرت خادم الحرمین الشریفین! په اسلامي نړۍ کې ستاسو اعلیحضرت درناوي او اغېز او په پاکستان کې د نوي حکومت منځ ته راتګ د نوي فرصت په توګه موږ ته دا هیله راکوي چې ستاسو اعلیحضرت د لارښوونو په رڼا کې خپل ستر هدف یعنې د تروریزم پر ضد د افغانستان او پاکستان یو لاس کېدو ته رسېدلی شو چې دواړه ولسونه په سوله او امن کې د ورورۍ او ښه ګاونډیتوب ژوند وکړي. افغانان په دې برخه کې بو وار بیا ستاسو اعلیحضرت د لارښوونو او مرستو غوښتونکي دي چې د هغو له برکته افغانستان پاکستان او سیمې ته سوله او ثبات راشي)) حامد کرزي په داسې حال کې د سعودي له پاچا څخه د ترهګرۍ او اوریکې پر ضد له پاکستانه د مبارزې او له افغان حکومت سره د پاکستان له خوا د سولې په برخه کې د مرستې غوښتنه کوي، چې د پاکستان او نورو مغرضینو د ناوړو هڅو له امله د سولې پر سر د خبرو لپاره د طالبانو د قطر دفتر بې اغېزې او له پامه ولوېد او دغه راز پاکستان لا هم د خپلو موخو لپاره ترهګرو او اوریکې روزي او هم یې هڅې ګړندۍ کړې، چې د افغان سولې لړۍ په پرله پسې توګه ناکامه کړي او پر طالبانو فشار راوړي، چې له افغان حکومت سره سوله ونه کړي، د دې تر څنګ په قطر کې هم پاکستان له طالبانو او امریکا سره د افغان سولې تر نامه لاندې د افغانستان د تجزیې لپاره معاملې پیل کړې، خو زر یې مخنیوی وشو، په همداسې حال کې د سعودي عربستان پاچا کېدای شي ښه منځګړیتوب وکړي او د حرمین الشریفین د خادم په توګه هغه ته ټول مسلمانان هیله لري او خبره یې مخکې نه نه غورځوي، له همدې امله افغان حکومت ډېره د وخته دا هیله لرله، چې د قطر پر ځای سعودي عربستان د سولې د خبرو د منځګړیتوب کوربه وای، نو هیله ده، چې د سعودي پاچا او د حرمین الشریفین خادم په دې اړه خپل رول په ښه توګه ولوبوي او پاکستان لومړی له ترهګرۍ سره اغېزمنې مبارزې ته وهڅوي او بیا یې د افغان سولې لپاره مرستې ته اړ کړي، ځکه په اوسني ناورین ځپلي کې هم افغانان او هم پاکستانیان له سخت ناورین سره مخ دي او هم د اسلام له سپېڅلي نامه څخه ناوړه ګټې پورته کېږي.

کومو ښځو ته روژه خوړل روا دي

احمد زلمی ښهار

دا خو روښانه ده، چې د حیض او نفاس په وخت کې ښځو له د روژې خوړل روا دي، خو د دې تر څنګ هغه ناروغان، چې ناروغي یې اوږده او سخته وي او یا هم هغه کسان، چې د روژې نیولو په صورت کې ورته سخته او وژونکې ناروغي پیدا کېږي. نو روژه دې نه نیسي او پر ځای دې فدیه راوړي، چې یوه مسکین ته په کافي اندازه د خوراک برابرول او یا هم تر دې زیات څه د هرې یوې روژې په بدل کې پرې فرض ګرځول شوي دي، خو دلته د حیض او نفاس لرونکو ښځو تر څنګ نورې یو شمېر میندې هم شته، چې هغوی ته هم د روژې خوړل روا دي، نو دا کومې میندې دي؟ ځواب جوت دی، الله (ج)، روژه اسانه کړې او د روژې نیولو لپاره یې هم مسلمه امت سره جلا کړې دي یعنې پر هغو کسانو یې رحم کړی، چې روژه ورته زیان رسوي، په دې ډله کې یو شمېر میندې هم شته، چې روژه نیول ورته زیان رسوي او باید وې خوري. دا میندې امیدواره او تي ورکوونکې میندې دي، چې د روژې په وخت کې د ناروغانو غوندې ګڼل کېږي که امیدوارې او یا هم تي ورکوونکې میندې پر خپلو ماشومانو وېرېدلې، چې روژه به ورته ضرر ورسوي او یا به ماشوم ضایع کړي، نو په دې صورت کې هغوی ته روا ده، چې روژه وخوري او یا یې په وخت سره قضایي راوړي. نړیواله ټولنه، ملګري ملتونه او ټول هیوادونه اوس په دې هڅه کې دي، چې د مور او ماشوم ژوند وژغوري. له بده مرغه افغانستان د

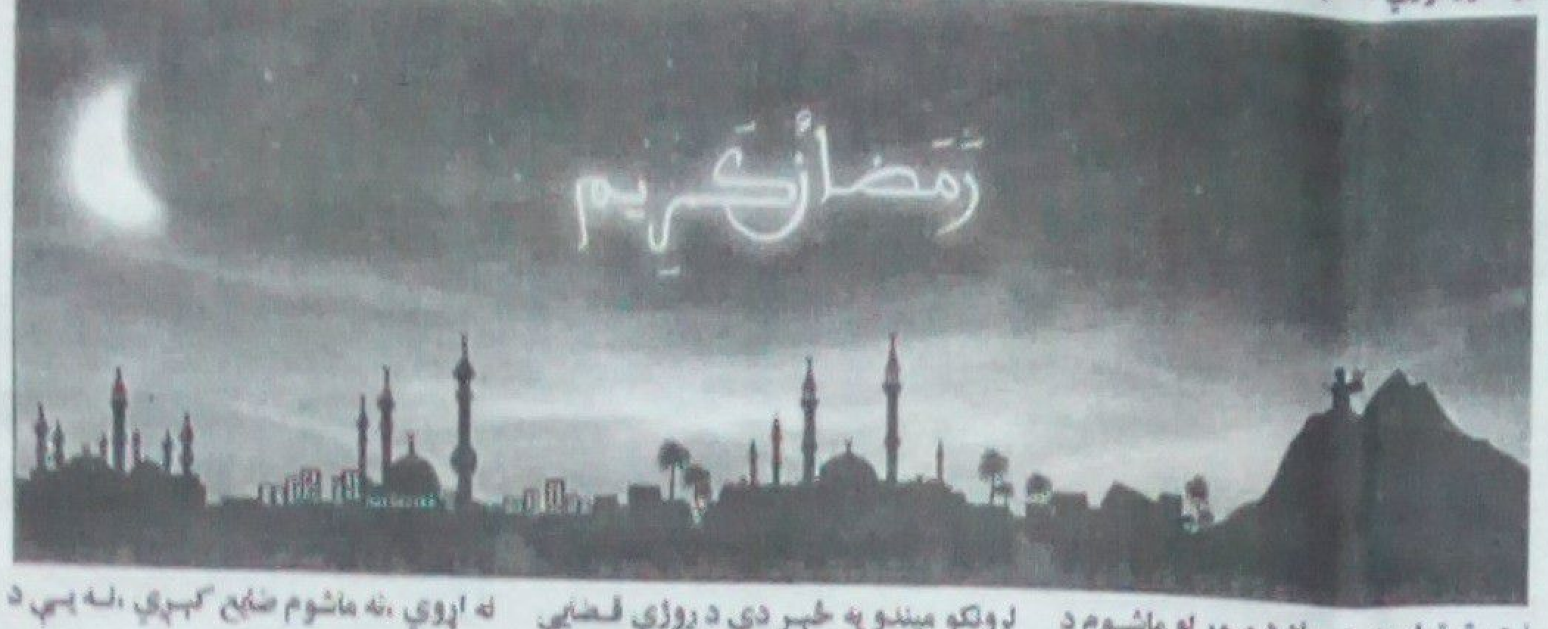

نړۍ تر ټولو بد هېواد د مور او ماشوم د ژوندانه لپاره او تریخ ځای په ګوته شوی دی. نو دا چې د مور او ماشوم ژوند هم ژغورل شوی وي او د هغوی ژوندانه ته پام شوی وي، نو هغو امیدوارو او تي ورکوونکو میندو ته، چې روژه یې ماشوم ته زیان رسوي یا یې ماشوم ضایع کېږي او یایې شیدې کمېږي او یا وچېږي، نو هغوی دې روژه وخوري، په دې اړه د ((کتاب الفقه علی المذهب)) د لومړي جلد په ۵۷۳ مخ کې پوره دلایل وړاندې شوي او هغه میندې، چې یا امیدواره وي او یا ماشوم ته تي ورکوي او د روژې په نیولو سره دې و ماشوم ته یې زیان اوړي او یا د مور او ماشوم ژوند له خطر سره مخامخوي، نو روژه دې نه نیسي او د حیض او نفاس لرونکو میندو په څېر دې د روژې قضایي راوړي. دا میندې که څه هم د هغو ناروغانو په شان یادې شوي، چې روژه ورته روا ده، خو قضایي به راوړي نه فدیه منو، چې دا میندې د ناروغانو په څېر یادې شوې، خو هغوی به د حیض او نفاس لرونکو ښځو په شان قضایي راوړي هره امیدواره او تي ورکوونکې مور دې فکر وکړي، چې روژه ورته زیان رسوي او که څنګه؟ که د روژې په نیولو سره دغو میندو او ماشومانو ته زیان اوښت ښکاري ماشوم یې زیانمنېږي یې وچېږي او نور مرضونه ورته پیدا کېږدل، نو بیا دې روژه وخوري، خو له دې پرته دې روژه ونیسي او هغوی ته یې خوړل روا نه دي. ځینې میندې شته، چې روژه نیول ورته کوم زیان نه اړوي، نه ماشوم ضایع کېږي، نه یې د ماشوم شیدې لږ کېږي او نه هم لوړې ناروغۍ پرې راځي، نو بیا ورته روا نه ده، چې روژه وخوري، خو د حیض او نفاس په موده کې پر ښځو روژه خوړل واجب دي، هغوی به یې هرو مرو خوري او په به موقع کې به د هرې یوې خوړلې روژې قضایي راوړي، یعنې د همغو خوړل شویو روژو په اندازه به له سره روژې نیسي ځانته یا هم پر دا ټول ښځو د الله (ج) له خوا رحم شوی، چې په ده او اسانه موسم کې روژه شي او دا د هغوی اختیار دی، خو قضایي یې پرې واجب ده. قضایي به راوړي، چې هغوی له هم د روژه نیانو په څېر ثواب ورسېږي. منو، چې هغوی په رمضان میاشت کې روژه نه نیسي او د رمضان میاشت روژه ډېر ثواب لري، خو دا د الله (ج) رحم دی، چې دا ټول کسان یا ښځې، چې د خوړل شویو روژو په اندازه یا روژې ونیسي او یا یې قضایي راوړي، نو همداسې ثواب ورکوي. لکه، چې د رمضان د میاشتې روژه نیانو ته یې ورکوي که بیا هم د رمضان په میاشت کې د حیض او نفاس په وخت کې دا ښځې روژه ونیسي، نو یې ګټې نه ده، هیڅ ګټه یې نشته او روژه یې صحت نه لري. لکه لمونځ یې، چې صحت نه لري. نو همداسې یې روژه هم صحي نه ده، خو د روژې او لمانځه تر منځ یې توپیر دا دی، چې د روژې قضایي پرې واجب ده او د لمانځه قضایي پرې نشته یعنې د خوړل شویو روژو قضایي به راوړي، خو د ادا شویو لمونځونو قضایي پرې نشته او هغه الله (ج) ورېښلي او هغوی یې ترې معافې کړې دي

د جرګو جوړول زموږ د ټولنې ستره اړتیا ده

سمیع الله ((سمیع))

جرګه زموږ په تېر پنځه زره کلن تاریخ کې زموږ له پلرونو او نیکونو څخه راپاتې شوې ستره او با ارزښته عنعنه او دود دی. نه یلې خوا که چېرته دبشریت پیدایښت او دهغه دوام ته نظر وکړای شي نوله دوو تنو لیولې ترکورنۍ قبیلې او بالاخره دلوی هملتونو ترمنځ دتفاهم او خبرو دپیل زیه په جرګه پیل شوې او تراوسه پورې یې په پلاپیلو بڼو دوام موندلی دی. دانه داخبره باید په زغرده سره وکړای شي چې دجرګې دپیل تحفه دلیوالي دیموکراسۍ پیلامه ګڼل کېدای شي کله چې انسان پیداشوی اودهغه ژبه په خبرو راغلې، نو همدغه دجرګې خبره هم ورسره ملګرې ښکاري جرګې دپورتني اصل پربنسټ زموږ دهیواد په لرغوني تاریخ کې دود موندلی دی چې ددغه دود په دوام زموږ دخلکو هرا خیر ژوند بدلون موندلی دی. زموږ په هیواد کې ددولتونو او نظامونو په جوړیدلو سره جرګې هم خپل شکل ته بدلون ورکړی دی او ترننه وارسیدلی ده او ټول ولس په جرګه بدله شوېده په هیواد کې دآریایانو دلمدن دانکشاف په بهیر کې په دوه ډوله جرګه رامنځته شوېده چې لومړی جرګه یې محلي یاکلیوالي جرګه وه چې په کلیو کې به دخلکو ترمنځ کېدله اودخلکو ترمنځ شخړې به په کې هوارېدلې په لوموړې جرګه کې به ښځو اونارینه ووګډون کاوه دوهمه لویه ولسي جرګه چې دلومونو اوقبایلو مشرانو اوپوهانو په کې ګډون کاوه په نوموړې جرګه کې به دهیوادني دراتلونکي په اړه پرېکړه کیدله اودولتی واکمن به هم په کې برخه اخیستله، چې واکمن به هم دهمدغې جرګې دپرېکړې له مخې ټاکل کیده. که زموږ دهیواد مذهبي بهیرته وکتل شي نو جرګو هم په کې ځانګړې برخه درلوده دبودایي مذهب په بهیر کې جرګې هم دود موندلی دی زموږ دهیواد دجرګو په هکله په ۳۹۹ کال کې یو شمېر چینایي سیلاني زیارت کوونکو هم ډیر څه لیکلي دي داسلام په مقدس دین کې جرګه ته ځانګړې ارزښت څخه برخمنه ده اودقرآن عظیم الشان سوره الشوری هم په دې برخه کې نازله شوېده دنوموړې مبارکې سورې له مخې ټول مسلمانان په خپلو کارونو کې مشورې ته رابلل شوي دي. زموږ ستر پیغمبر اودبشریت لارښود حضرت محمد (ص) دخپل ژوند په ټولو اړخونو کې هڅه کړې چې دمسلمانانو ترمنځ ټولې شخړې دجرګې اومشورې له لارې حل کړي په دغې برخه کې کیدای شي چې له ډېرو بېلګو څخه یادونه وکړو په جرګه کې رایې ورکول یو مهم اصل دی او دجرګې ګډون وال مکلفیت لري چې درایوله اکثریت څخه متابعت وکړي اودغې ټولې پرېکړې په پوره ډول عملي کړي ولوکه رایه یې هم نه وي ورکړې که داسلام تاریخ ته نظروشي نودابه لري په ډاګه شي چې زموږ ستر پیغمبر حضرت محمد (ص) له وفات وروسته دخلفای راشدینو په ټاکنه او وروسته داسلامي نړۍ په ټولو شخړو کې له جرګې څخه کار اخیستل شوېدی اودجرګې پرېکړې یې په ډیرارزښت او امانت داری سره عملي کړي دي اوزیاره دغه جرګې به په جوماتونو کې جوړیدلې کله چې دافغانستان خلک داسلام په مقدس دین مشرف شول نودعربانو په وړاندې یې سیاسي مقاومتونه راپورته کېږي اودغه مقاومتونه دخلکو ترمنځ دجرګو په جوړیدلو سره زور اخلي اوخلک دوسلوال مقاومت په وسیله دېته هڅول کېږي چې له عربي اشغالګرو څخه ځان وژغوري چې د ابومسلم خراساني اویو شمیر نورو نومیالیو شخصیتونو په ګډون عربان دېته اړکېږي چې له افغانستان څخه خپلې پښې سپکې کړي ددغو واقعیتونو په رڼاکې جرګه زموږ په تاریخ کې زموږ دخلکو یوملي دودګرځول شویدی اوله خاص ارزښت اودرنښت څخه برخمنه ده زموږ دهیواد په تاریخ کې ډېرې ستري تاریخي جرګې رامنځته شویدي چې ډېروستر ویښو اوشخړو ته یې دپای ټکې ایښې دي زموږ خلکو دجرګې پرېکړې په پوره ډول عملي کړیدي اوهیواد یې له ستروغمیزو څخه بچ کړیدي اودیو سوله ییز اوږند لارښوونه یې کړیده کله چې په هیواد کې کومه شخړه را پیداشوې اویادهیواد دزعامت دټاکلو خبره رامنځته شوې ده نو خلکو نویو جرګوته مخه کړې ده اودلویو جرګو په جوړولو سره یې خپلې ستونزې ته دحل لاره پیداکړیده. کله چې په ۱۷۰۹ زکال کې دقومونو ترمنځ دهیواد د مشرداټاکلو خبره راپورته شوه نودیوې جرګې له لارې د قومونو مشران اومخورزا ټول شول اودمشرۍ پګړۍ یې دحاجي میرویس خان په سرکېښوده اونورو ټولو خلکو دجرګې پرېکړې په پوره ډول ومنلې په ۱۷۴۷ زکال کې دکندهارپه شیرسرخ کې دلویې جرګې په ترڅ کې دقومونو دمشرانوله خوا احمدشاه بابا دهیواد، دواکمن په توګه وټاکل شو دامیرشیرعلیخان دوخت په لویه جرګه کې چې له ۲۰۰۰ څخه زیاتو استازو په کې ګډون درلوده ارزښتناکې مسئلې په کې وڅېړل شوې اوپه ۱۹۱۵ زکال کې دامیر حبیب الله خان دوخت لویه جرګه وه، چې په عمومي توګه جرګه کې دافغانستان بېطرفي په کې تصویب شوه په ۱۹۱۹ زکال کې دافغانستان دخپلواکي له ګټلو وروسته لویه جرګه وه چې دافغانستان اوشوروي اتحاد ترمنځ یې رسماً اړیکې ټینګې کړې دشاه امان الله خان په وخت کې په ۱۹۲۱ زکال داګست په ۷ مه لویه جرګه وه چې په دغې جرګه کې دبرتانیا وړاندیزونه رد شول اودافغانستان اوشوروي اتحاد ترمنځ یې ددوستۍ قرارداد تصویب کړ په ۱۳۰۱ هجري شمسي کې دجلال آباد لویه جرګه وه، چې دافغانستان اساسي نظامنامه (قانون) په کې تصویب شو په دغې جرګه کې پرېکړه وشوه چې په هرو دریو کلونو کې دې په کابل کې لویه جرګه جوړه شي په ۱۳۰۳ لمریز کال کې پیالویه جرګه جوړه شوه، چې ۰۵۲ تنو استازو په کې ګډون درلوده په دغې جرګه کې پر اساسي نظامنامه بیاغوروشو اوپه دشاه امان الله خان له سفره وروسته په ۱۳۰۷ لمریز کال کې هم لویه جرګه جوړه شوه. دشاه امان الله خان له واکمنۍ وروسته هم زموږ په هیواد کې دلویوجرګوجوړیدلو دوام پیداکړی دی په ۱۳۲۰ لمریز کال کې چې د۱۹۴۱ زکال سره سمون خوري دنړیوالې دوهمې جګړې په دوران کې لویه جرګه جوړه شوه په ۱۳۳۴ لمریز کال کې په کابل کې دافغانستان دخلکو منموي لویه جرګه جوړه شوه اودودنت په دفاعي قدرت ټاکیدوشو که خبره رالنډه کړم داعلیحضرت محمدظاهرشاه، دشهیدمحمدداودخان اودلوړله کودتا راوروسته په افغانستان کې د بېلا بېلو نظامونوله خوا لویې جرګې جوړې شویدي چې وروستۍ جرګه یې په ۱۳۹۰ لمریز کال کې دلړم دمیاشتې په ۲۵ مه په کابل کې دوديزه لویه جرګه وه، چې د۲۰۳۰ تنو استازوګډون جوړه شوې وه. دغه جرګه له امریکا سره دستراتیژیک تړون دلاسلیک دځرنګوالي په هکله وه، چې له غور اوپرېکړو وروسته د۱۳۹۱ لمریز کال دلوې دمیاشتې په ۱۲ مه د سه شنبې په ورځ په کابل کې دولسمشرحامدکرزي اودامریکا دولسمشراوباما ترمنځ لاسلیک شوه، چې دامنیتي تړون برخه یې دافغانستان اوامریکا ترمنځ دیوې شرایطو له مخې همدا اوس تربحث لاندې ده په دغو شرایطو کې ولسمشرحامدکرزي دامریکا له لوري په افغانستان کې دبشپړه سولې او امنیت دټینګښت پر ضمانت ټینګار کوي دولسمشرغوښتنه اوشرایط دافغانستان دخلکو کلکه غوښتنه وه اودافغانستان دولت اوخلک دنوموړوشرایطو په عملي کولو کې دافغانستان ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیاوېنې اوافغانستان دملي ګټو په نظرکې نیولوسره دیو خپلواک هیواد په توګه ساتلې شي. افغان ولسمشرټل داهڅه کېږده چې له امریکاسره دامنیتي تړون په لاسلیک کې له بېړې څخه کار وانه خلي دولسمشرددغه دریځ په وړاندې یوشمېر دلي ټپلي اوسیاسي ګوندونه داسې فکر اوتبلیغ کوي چې ګني ولسمشر دامنیتي تړون په سر په وضع شویوشرایطو کې خپل ځانته امتیازات غواړي اوپه دې هڅه کې دی چې دولسمشرۍ ټاکنې وځنډوي اودخپل قدرت دوام لا پسې اوږد کړي. ددغه رنګه تبلیغ اوځرګندونو په څنګ کې دامنیتي تړون دلاسلیک په اړه دلویې جرګې له جوړېدو سره هم خپل مخالفت ځرګندوي. ددغه رنګه ځرګندونوپه څنګ کې افغان ولسمشر حامدکرزي په وار وار ویلي چې په قانوني ډول حق نه لري یا ولسمشرۍ ته ځان کاندید کړي دګوندونو اواپوزیسیون ددغو ځرګندونو په اړه دروان کال دچنګاښ دمیاشتې په ۲۱ مه دپکشنبې په ورځ دولسمشروياند ایمل فیضي په یوه غونډه کې وویل دروان کال دچنګاښ دمیاشتې په ۲۰ مه دهمکارۍ شورا چې له ۳۲ ګوندونو او ائتلافونو جوړه ده په خپل وروستۍ غونډه کې دراتلونکو ولسمشریزو ټاکنو په اړه خپله اندېښنه په ډاګه کړېده ددغو ګوندونو چاروآکي وایي چې حکومت له امریکا سره دامنیتي تړون په سرلاسلیکولو په یوه لویه جرګه رابولي اودخپل واک ددوام په لټه کې دی ایمل فیضي زیاته کړه دلویې جرګې رابلل ځکه مهم دي چې له امریکاسره دامنیتي تړون موضوع یوه ترټولو مهمه اودافغان ولس دراتلونکي ټاکونکې ده، نودهیواد، له تراویره باید خلک ددې اجازه ولري چې ددغه تړون په اړه خپل نظر ځرګندکړي دلویې جرګې رابلل یوازې دامریکا دامنیتي تړون لپاره دي په اوسنیو حساسو شرایطو کې ددولت له خوا له امریکا سره دامنیتي تړون دلاسلیک اوځرنګوالي په اړه دلویې جرګې رابلل دافغانستان داساسي قانون اودافغانستان دملي ګټودتامین خلاف کار نه دی په تیر تاریخ کې هم دوخت داړتیا له مخې دهیواد دمهمو مسلو په اړه تیرودولتونوهم وخت په وخت لویې جرګې جوړې کړې اودافغانستان نارینه اوښځو په کې خپل نظر ځرګند کړي اولازمي پرېکړې یې په کې کړې دي چې بېلګې یې مخکې په ډاګه شوې. دهمکارۍ اوسنۍ شورا چې له یو شمېر ګوندونو اودلو ټپلو څخه رامنځته شوې ده باید چې دلویې جرګې له جوړېدو څخه اندېښنه اوویره ونه کړي اوپه دغې جرګه کې دهیواد دلوړوګټودتامین لپاره پوره برخه واخلي اوله خپل دولت سره په دغې برخه کې اوږه ورکړي اوخپلې غوښتنې دخپل ولسمشر ددریځ له پیاوړتیا سره ملګري کړي. جرګه دافغانستان په تیروپاولي تاریخ کې دافغانستان دخلکو دسیاسي اومدني ژوندانه دپیل اوپرمختیا یوه نه بېلېدونکې برخه ده، څوچې افغانستان وي اودافغانستان خلک وي نو جرګه به ورسره دهرې ستونزې په حل کې ملګرې وي. داځکه چې دجرګې ارزښت اودوام زموږ دلوټی دژوندیه بهیر کې یوه ستره اړتیا ده

د روژې په مبارکه میاشت کې باید له اړو وګړو سره مرستې وشي

آبرون

د روژې مبارکه میاشت د اسلام د سپېڅلي دین له پنځو ارکانو څخه یو رکن دی چې هر کال یوه میاشت پر هر بالغ مسلمان باندې د روژې نیول د یو ستر عبادت په شان فرض ګرځول شوي دي. د روژې په نیولو کې ډېر ستر فضیلت پروت دی چې هر مسلمان له د هغې د نیولو لارښوونه شوې ده. د فضیلت په څنګ کې روژه د برکتونو میاشت هم ده چې ښېګڼې یې ټولو مسلمان امت ته رسېږي. د روژې په میاشت کې هر مسلمان اړ دی چې د سهار له سپېده داغه تر ماښامه پورې له هر ډول خوړلو او څښلو څخه ډډه وکړي البته د روژې د نیولو او ساتلو وختونه د اسلام د دیني عالمانو له خوا ټاکل کېږي. روژه پر بډای او غریب یو شان فرض ده خو بډایان کولای شي د روژې په میاشت کې د غریبانو پر حال او احوال پام ولري او له خپلو شتو څخه یوه اندازه هغو کسانو ته ورکړي چې د روژه ماتي له پاره څه نه لري دا کار د نیوي او اخروي ډېره ستره ګټه لري چې الله (ج) یې خپل بنده ته ور په برخه کوي. دغه راز روژتي مسلمان ددې تر څنګ چې څه نه خوري او څه نه څښي باید د نورو له غیبت، بهتان او دروغو ویلو څخه په کلکه ډډه وکړي لاس یې باید ناوړو کارونو ته اوږد نه شي او سترګې یې په ناروا کارونو پسې ونه ګرځي. ځکه دا د توبې او عبادت میاشت ده هر مسلمان بنده باید د الله (ج) په عبادت بوخت وي ځرنګه چې روژه د عبادتونو او اطاعت میاشت ده هر مسلمان باید دغه راز عبادت او اطاعت ته چمتو واوسي او یو مسلمان د بل مسلمان خیر او ښېګڼو له دعا وکړي په ټول عمر، خو په ځانګړې توګه په دې میاشت کې باید چانه ضرر ونه رسول شي او د الله (ج) حضور ته هغه بنده ډېر د نېکمرغیو وړګرځي چې بل له یې زیان او ضرر ونه رسېږي. ځرنګه چې مخکې مو وویل روژه د اسلام د سپېڅلي دین دریم رکن دی او نیول یې فرض دي. روژه د عبادتو او ښېګڼو میاشت ده روژه د سولې، ډېرو عبادتو او یو بل ته د مرستې میاشت ده په روژه کې هر څومره لمونځ چې وشي ګټه یې هومره ډېره ده د قرآن عظیم الشان تلاوت او د تراویحو لمونځ د روژې یوه بله ځانګړنه ده د روژې په مبارکه میاشت کې د جنت دروازې خلاصې او روژه د قرآن عظیم الشان د نزول میاشت ده همدارنګه د قدر شپه هم د روژې په میاشت کې ځرګندېږي دا ټولې ښېګڼې د مسلمان له پاره دي چې د الله (ج) له خوا یې پوزونه شوې نو په هغه خوګ دی چې د دغو ټولو ښېګو له دنیوي او اخروي ګټو څخه ډېره ګټه اوچته کړي. هر مسلمان دنده لري چې د روژې په میاشت کې له دښمنیو او جنګ جګړو څخه لاس واخلي. له دغو ناوړو کارونو څخه لرې والی نه یوازې د روژې په میاشت کې بلکې هر وخت اړین دی چې مسلمان د بل مسلمان پر وړاندې نورې نه لاس تکړې خو که چېرته د کال په اوږدو کې د مسلمانو ترمنځ خدای (ج) مه کړه شخړې او یا کومې ناندرۍ رامنځ ته شي نو د روژې مبارکه میاشت د سولې او پخلاینې میاشت هم ده او خوا بدي کسان کولای شي چې په دغې مبارکه میاشت کې یو او بل ته په خلاصه غېږه په اسلامي مینه او ورورولۍ د پخلاینې لاسونه سره ورکړي او پر تېرو خوابدیو او ناخوالو باندې د بطلان کرښه راوبلي داځکه اړینه ده چې وایو افغانستان د اوږدو مودو جګړو قرباني شوي او زموږ دښمنان هم زیار باسي چې د افغانانو په منځ کې جګړې دوام وموني او د افغانستان د سولې او امنیت په ګډوډولو په داده زړه خپلو ناوړو موخو ته ورسېږي خو که چېرته موږ افغانان هر چېرته چې یو او د هیواد په هر ګوټ کې چې ژوند کوو نو ژوند، افغانستان، اسلامیت او انسانیت له موږ څخه غواړي چې د افغانستان د دښمنانو ناوړو موخو ته په سوک ځواب ووایو او چانه اجازه ورنکړو چې زموږ پر وینو لوبې وکړي له روژې څخه یوه موخه هم همدغه ده چې مسلمانان په سوله او هوساینه کې ژوند وکړي، د یو او بل حقه حقوقو ته درناوی وکړي له جګړو څخه له ورانیو پرته نور هیڅ شی لاس ته نه راځي او هم په دې اوږدو غمیزو کې څه کېږه رارسېدلي ده موږ باید د الله (ج) پر وړاندې زموږ اطاعت زموږ د دنیا او عقبا له پاره د ښېګڼو لاره شي له هرې بدۍ څخه پرهېز ددې مبارکې میاشتې غوښتنه ده او په دغه پرهېز سره زموږ عبادت بشپړېږي، نو راځئ د ښېګڼو لاره خپله کړو له خپلو مسلمانو ورونو سره مرسته وکړو او له جنګ جګړو څخه لاس پر سر شو دغه راز خدای (ج) دې د روژې ډېر سپېڅلي عبادات د هر چا په نصیب کړي امین

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ماشومانو سره د بېلابېلو چلندونو پایلې

ژباړه: نعیمه غني

تاسو پوهېږئ چې له ماشومانو سره ستاسو د بېلابېلو چلندونو پایلې به څه وي؟ ډېرې کورنۍ له خپلو ماشومانو سره د خپل تفکر او هغه چلند له مخې چې له خپلو میندو او پلرونو څخه یې زده کړي، چلند کوي او په خواشینۍ سره ډېرې میندې او پلرونه په راتلونکې کې کله چې ماشومان یې لوی شي وایي، موږ خپلو ماشومانو ته ښه ډوډۍ، کالي او زده کړې ورکړې، نه پوهېږو چې ولې داسې شول؟ دلته د ځینو چلندونو او د هغوی اغیزې او په راتلونکې کې د ماشوم غبرګون د هغوی په وړاندې یادوو.

چلند او پایله یې

که ماشوم تل تر نیوکې لاندې وي، نو هغه د نورو محکومول زده کوي که ماشوم په جنګ کې ژوند وکړي، نو جنګ او ناندرۍ

به زده کړي. که ماشوم په وېره کې ژوند وکړي، نو چړتي به رالوی شي.

که ماشوم په زړه سوي او ترحم کې ژوند وکړي، نو د ځان لپاره تأسف زده کوي. که ماشوم په ملامتیا کې رالوی شي یا په بازخواست کې ژوند وکړي، نو شرمېدونکی به وي.

که ماشوم په خجالت کې ژوند وکړي، نو د ګناه احساس به ورسره مل وي.

که ماشوم په تشویق او لیوالتیا کې رالوی شي، نو ډاډه او په ځان باوري به وي.

که ماشوم د صبر او زغم په چاپېریال کې رالوی شي، نو هغه به هم صبر او زغم زده کړي.

که ماشوم د ستاېلو وړ وګرځي، نو قدر پېژندونکی به رالوی شي.

که ماشوم د نورو له تایید سره رالوی شي، نو د خپل ځان ګرانښت زده کوي.

که ماشوم په پېژندګلوۍ او پوهه کې ژوند وکړي، نو له هدف سره ژوند زده کوي.

که ماشوم په شراکت کې ژوند وکړي، نو هغه ورکړه او سخاوت زده کوي.

که ماشوم په انصاف او شرافت کې ژوند وکړي، نو هغه له خپل شاوخوا خلکو سره وفاداري زده کوي. که ماشوم په دوستۍ او ملګرتیا کې رالوی شي، نو هغه دا زده کوي چې نړۍ د ژوند لپاره یو ښایسته ځای دی. که ماشوم په سوله ییز چاپېریال کې ژوند وکړي، نو په راتلونکې کې به له رواني روغتیا نه برخمن وي.

روغتیا او ژوند

پې ازموینه او د هغې ډولونه

عطا محمد میاخیل

دا یوه په زړه پورې آزموینه ده چې د بدن د داخلي اجوافو او کانالونو د تفتیش او درملنې لپاره کارول کېږي څو ډوله اندوسکوپي آزموینې د یوه انعطاف منونکي پلاستیکي تیوب په واسطه چې په وروستۍ برخه کې یوه نور لرونکې آله لري د اجراء وړ ده او د نوموړو ازموینو په مرسته کولای شو د بدن اجواف مستقیما ووینو، له اساحو څخه بیوپسي واخلو، پولیپونه ورباندې لرې کړو او هم د وینې د بهیدلو مخنیوی وکړو اندوسکوپي د هضمي جهاز په تېره بیا د مرۍ، معدې او کولمو د التهابونو، قرحاتو، تپونو، خونریزیو، تومورونو، پولیپونو (Polyps)، غیر نارملو جوړښتونو او زیات شمیر نورو ستونزو د تشخیص لپاره مرسته کوي

د اندوسکوپي مهم ډولونه په لاندې ډول دي

1 د خولې له لارې (Peroral Endoscopy) په دې اندوسکوپي کې لازمه ده چې تیوپ د خولې له لارې بدن ته داخل شي، ناروغ د مسکنو درملو په واسطه تسکین شي او د خولې د بندیدلو ریفلکس باید د موضعي انستیزي په واسطه نهي شي، که چیرې اندوسکوپي د خولې مرۍ، معده او اثنا عشر له لارې معاینه شي د پان اندوسکوپي (Pan endoscopy) په نوم سره یادیږي او که یوازې مرۍ معاینه شي د ایزوفاګوسکوپي (Esophagoscopy) په نوم او که یوازې معده معاینه شي د ګستروسکوپي (Gastroscopy) په نوم او که یوازې اثنا عشر معاینه شي، دا عملیه د دودونو سکوپي (Duodenoscopy) په نوم سره یادیږي.

2 کولونوسکوپي Colonoscopy په دې آزموینه کې کولونو سکوپ د مقعد له لارې غټو کولمو ته داخلیږي او نوموړې کولمې مستقیما د کتنې وړ ګرځي

دا آزموینه د اسهال، قبضیت، خونریزي او د ګیډې د ښکتنۍ برخې د درد د اسبابو د معلومولو لپاره کارول کیږي ناروغ ته باید

وویل شي چې خپلې کولمې د غایطه موادو څخه تخلیه کړي او 24ــ 48 ساعته مخکې له آزموینې څخه مایع رژیم واخلي ترڅو کولون په ښه توګه ولیدل شي همدارنګه ناروغان باید د آزموینې څخه دوه شپې مخکې توصیه شوي مسهل درمل وخوري او یوه شپه مخکې Enema، اجراء کړي په دغه بهیر کې ناروغان باید خپل اعراض یاد داشت کړي چې د ګیډې خفیف کرمپونه او اسهال معمول دي د آزموینې پرمهال باید لومړی ناروغ ته لارښوونه وشي تر څو مثانه تخلیه کړي او د پروسیجر د مخه ناروغ مسکن او د درد ضد درمل وخوري او داسې وضعیت اختیار کړي چې کولون سکوپ په آسانۍ سره غټو کولمو ته داخل شي، د دې عملیې په واسطه کولای شو چې د کولمو له جدار څخه پولیپ بیل کړو چې د (Polypectomy) په نامه یادیږي. څېړنو ښودلې ده چې وروسته (Colonoscopic Polypectomy) په 2 فیصده ناروغانو کې د کولون (Perforation) او په یو فیصد ناروغانو کې خونریزي د اختلاطاتو په توګه لیدل کیږي

3 پروکتوسکوپي (Proctoscopy) د ریکتم د لاندنۍ برخې او مقعدي کانال یوه آزموینه ده لومړی د ګوتې په واسطه ابتدایي آزموینه کیږي، وروسته آزموینه د پروکتوسکوپ په واسطه چې 3 انچه اوږدوالی لري اجراء کیږي، د دې آزموینې په مرسته کولای شو چې بواسیر، پولیپ، فیشر، فیستول او ابسه تشخیص کړو

4 سګموییدوسکوپي (Sigmoidoscopy) کولونو سکوپي ته ورته آزموینه ده، یوازې په دې استثنا سره چې په دې آزموینه کې د غټو کولمو سیګموییډ برخه هغه برخه چې د S حرف په څیر د نازله کولون او رکتم تر منځ واقع ده آزمویل کیږي سیګموییدوسکوپي د ډیرو فزیکي آزموینو یوه مهمه برخه ګڼل کیږي چې د داخله رنځ پوهانو په واسطه اجراء کیږي نوموړې آزموینه د کولون د کانسر، تپونو، پولیپ، تومورونو، خونریزي او نورو ستونزو په تشخیص کې مرسته کوي، ناروغان باید د آزموینې څخه یوه شپه مخکې او یا د آزموینې څخه څو ساعته مخکې د ډاکټر له هدایت سره انما (Enema) شي سیګموییدوسکوپي یوه نور لرونکې آله ده چې یوه ذره بینې عدسیه هم لري او ډاکټر ته اجازه ورکوي ترڅو د کولون مخاطي غشا معاینه کړي، په اوس مهال د اندوسکوپي په مرسته د تنفسي، کلیوي او مونث جنس د تناسلي سیستم ناروغۍ هم تشخیص او تداوي کیږي

چای ـ شین که تور؟ دواړه

په نړۍ کې له اوبو وروسته چای دی چې ډېر د څښلو موارد لري او ورځ تر بلې یې تاثیرات پر بدن جوتیږي مګر له شیدو سره یو ځای مصرف یې نه یوازې چې ګټه نلري بلکې د چای ځینې فواید هم له منځه وړي، همدارنګه ډاکټران توصیه لري چې درمل، تابلیت باید له چای سره ونه خوړل شي او چای له غذا نه وروسته ژر ونه څښل شي ځکه چې د غذا ځینې منرالونه له منځه وړي د مثال په ډول غوښه چې په خپل ترکیب کې وسپنه لري او بدن خورا زیات ضرورت ورته لري د غذا له خوړلو سره پیوست د چای څښل د غوښې وسپنه له منځه وړي

شین چای

د امریکا د پنسلوانیا ایالت د محققانو موندنې ښيي چې شین چای سربېره پر دې چې د چاقۍ مخنیوی کوي د قلبي، وریدي، سرطان او ځینو نورو ناروغیو مخه نیسي

تور چای

تور چای په خپل ترکیب کې داسې

مواد لري چې په بدن کې د غذایي موادو د هضم سره ... کوي او د احتراق عمل ته سرعت ورکوي په دې ترتیب سره د چاقۍ مخه ګرځي. علمي تحقیقات ښيي چې تور چای په لنډه موده کې د غاښونو سریښ اندازه څو سانتي متره کموي، همدارنګه تور چای داسې مواد لري چې د هډوکو د جوړول کېدو پوسیدګۍ څخه مخنیوی کوي د تور چای په ترکیب کې چې کوم البګالو کاتیخین ماده وجود لري د خولې د ساري ناروغیو مخنیوی کوي او همدا ډول په خوله کې سرطاني غدې له منځه وړي په داسې حال کې چې پر نورمالو او سالمو غدو منفي تاثیر نه اچوي د چای ورځنۍ دوه څلور ګیلاسه سودمند شوي دي هېره دې نه وي چې چای مدرر دی او په زیاته پیمانه اوبه له وجوده خارجیږي ضرور ده چې د چای په څنګ کې اوبه هم و څښل شي

په افغانستان کې انتي بیوتیک څنګه کارول کېږي؟

کارپوهان وايي د انتي بیاټکو ډېر کارول ستونزې رامنځ ته کوي، ناروغان ورسره عادت کېږي بدن یې په غیږ میکروب بدلیږي چې د درملنې په وخت مرسته نه کوي. کارپوهان وېره لري چې په دغسې حالاتو کې د یو کوچني زخم درملنه هم نه کېږي اوس اروپايي چارواکي په دې هڅه کې دي څنګه کولای شي چې په ګټه کار وکړي او یو نوی انتي بیاټک جوړ کړي چې ناروغانو ته یې په ورکولو کې احتیاط وشي اروپایان دې پایلې ته رسیدلي، چې د تابلیتونو پر ځای له طبیعي بوټو د درملنې لپاره ګټه پورته کړي ځکه د طبیعي بوټو درملنه ګټوره ده. تابلیت که له یوې خوا د یوه رنځ په مخنیوي کې مرسته کوي، خو له بلې خوا نور زیانونه اړوي، یو غړی رغوي، خو بل داسې اغېزمنوي، چې بیا یې درملنه ناشونې ده، په تېره بیا لکه په افغانستان کې اوسنۍ کارېدونکې دواګانې، چې له ګټې یې زیانونه ډېر دي باید هڅه وشي، چې له بوټو او

طبیعي ګیاوو څخه د درملنو لپاره کار واخیستل شي، لکه زرګونه کاله پخوا، چې د مصر ډاکټرانو کاروله، هغه مهال د مصر طبابت د نړۍ غوره طبابت یادېده، ځکه هغوی د ناروغیو درملنه پر طبیعي بوټو کوله

ډاکتر محمدحسین ((کلکاني))

د روږدو کسانو د درملنې په درې سوه بستریز روغتون کې ناروغانو ته ښې اسانتیاوې برابرې شوي دي

دهرې ورځې په تیرېدو سره پر نشه یي توکو د روږدو کسانو شمېر مخ پر ډېرېدو دی حکومت او چارواکي اړ دي، چې د نشه یي داروګانو د استعمال مخنیوی وکړي دغه کسان دې ته اړتیا لري، چې د مخدره توکو له کارونې څخه لاس واخلي او په روغتونونو کې یې درملنه وشي له یو نیم کال راهیسې د ځنګلک په سیمه کې د روږدو کسانو د درملنې لپاره د عامې روغتیا وزارت له خوا درې سوه بستریز روغتون جوړ شوی چې په کې ډېر شمېر روږدي هېوادوال بستر او تر درملنې لاندې نیول کېږي، خو د روږدو کسانو شمېر ډېروالي له امله نورو لویو درملنې روغتونونو ته ډېره اړتیا لیدل کېږي په دې اړه زموږ خبریال د عامې روغتیا وزارت د روږدو کسانو د درملنې د درې سوه بستریز روغتون له کارډیناتور ډاکتر محمدحسین (کلکاني) سره مرکه کړې، چې تاسې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي.

پوښتنه: څرنګه، چې لیدل کېږي د روږدو کسانو شمېر مخ پر ډېرېدو دی، نو د روږدو کسانو د درملنې درې سوه بستریز روغتون کومې آسانتیاوې د دغو ناروغانو د درملنې لپاره برابرې کړې دي؟

ځواب: د روږدو کسانو د درملنې روغتون په یوځل د درې سوو ناروغانو د درملنې ظرفیت لري په تېره بیا هغه روږدي کسان، چې دې کوڅو له ستونزې سره مخ دي دغه کسان د کابل سیند پر غاړو او په ځینو نورو خرابو ځایونو کې سره راغونډیږي او کله ناکله د کابل ښاریانو لپاره د ځورونې لامل ګرځي د وزیرانو شورا د پرېکړې له مخې درې سوه بستریز روغتون په پیل کې د دوه سوو کسانو د بستر او لو ظرفیت درلود، خو اوس د دغه روغتون ظرفیت درې سوو کسانو ته لوړ کړای شوی دی موږ په دغه روغتون کې د ناروغانو لپاره ښې اسانتیاوې برابرې کړې، دوی ته جامې ورکول کېږي، ځکه دوی په داسې خرابو ځایونو کې ژوند کوي، چې جامې یې د اغوستو وړ نه وي او همدا راز د حمامونو اسانتیاوې موهم ورته برابرې کړې دغه ناروغان د ۴۵ ورځو په موده کې زموږ تر درملنې لاندې نیول کېږي موږ په دغه روغتون کې په تکړه داروپېژندنې ډاکټران او همدارنګه ټولنیز کارکوونکي لرو درمل ناروغانو ته په وړیا توګه ورکوو ناروغانو ته د روغتیایي نورمونو برابره ډوډۍ ورکول کېږي کله، چې د روږدو کسانو د درملنې موده بشپړېږي، پر ځای یې نور روږدي کسان بستریږي بیا همدغه پړاوونه پلي کېږي زموږ سیمه ییز ډاکټران او ټولنیز کارکوونکي د روږدو کسانو استوګنې سیمې ته ورځي او توضیحات او څرګندونې ورته کوي، چې دوی په خپله خوښه حاضر او روغتون ته زموږ د موټرو په واسطه رالیږدول کېږي او په روغتون کې ورته ټولې اسانتیاوې برابرې شوې دي دغه اسانتیاوې د کابل په ښار کې د روږدو کسانو لپاره برابرې او د عامې روغتیا وزارت د پرمختیایي بودیجې له لارې تمویلیږي، نورې اسانتیاوې لکه د ځان پاکولو او د لاسونو پاکولو د استعمالونه، صابون، د غاښونو برسونه او ټولې هغه اسانتیاوې، چې دوی ورته اړتیا لري ددوی په واک کې ورکول کېږي

پوښتنه کله، چې د روږدو کسانو د درملنې موده بشپړېږي او له روغتون څخه رخصتیږي، تاسې کومې چارې د دغو تداوي شویو کسانو لپاره ترسره کوئ، چې بیرته نشې ته مخه ونه کړي؟

ځواب: موږ دغه تداوي شوي کسان هڅوو او همدارنګه د کار او ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو له وزارت سره هم اړیکې لرو هغوی دلته راځي، د روږدو کسانو نومونه ثبت او څېړي ورسره کوي دغه وزارت ځینې پروګرامونه لري، چې تداوي شوي کسان روزي او بېلابېلې حرفې او مسلکونه ورزده کوي او ان تر دې، چې کار هم ورته پیدا کوي، خو دغه بهیر زما په اند په بشپړ ډول د منلو وړ نه دی، ځکه دغه وزارت دوی ته کار نه شي پیدا کولی او دا یوه لویه ستونزه ده، ددغه پروګرام ترڅنګ موږ یو د فالو اپ پروګرام هم لرو ددغه پروګرام له مخې تل معتادینو ته سپارښتنه کوو، چې روغتون ته راشي په

ډاکتر محمدحسین کلکاني

تېره بیا هغه کسان چې په کابل کې کور او ژوند لري، هغوی تعقیبوو، چې نشه هېره کړې دغه روږدي کسان په اوونۍ کې یو یا دوه ځله راغواړو تر یو کال پورې موږ دغه ناروغان تعقیبوو چې دوی په دې موده کې بیرته مخدره توکو ته مخه کوي او که نه؟ خو د کار پیدا کولو اسانتیاوې زموږ په واک کې نشته

پوښتنه د ملګرو ملتونو د مخدره توکو خانګې څلور کاله وړاندې په افغانستان کې د روږدو کسانو د درملنې یوه احصائیه وړاندې کړه ددغې احصائیې له مخې د روږدو کسانو شمېره تر دې یو ملیونو ته رسېده، اوس د روږدو کسانو شمېره څومره لوړه شوې؟

ځواب په ۲۰۰۹ کال کې د ملګرو ملتونو خانګې UNODC د روږدو کسانو یوه احصائیې سرشمېرنه د عامې روغتیا وزارت په مرسته خپره کړه په دې احصائیه کې په افغانستان کې د روږدو کسانو شمېره ۹۴۰۰۰۰ کسانو ته رسېده، خو له هغه وخته تراوسه بله کومه احصائیه او سرشمېرنه نه ده ترسره شوې اوس د روږدو کسانو شمېر مخ په ډېرېدو دی او موږ داسې یوه نوې سرشمېرنه په واک کې نه لرو

پوښتنه مخدره توکو ته د ځوانانو او نورو هېوادوالو د مخه کولو د مخنیوي لپاره موږ کومې روغتیایي لارې چارې غوره کړې دي؟

ځواب: د عامې روغتیا وزارت په دې اړه ځینې فعالیتونه لري، د بېلګې په توګه په جوماتونو، ښوونځیو او د خلکو ګڼې ګوڼې په سیمو کې د مخدره توکو له زیان څخه خلک خبروو او د پوهاوي کچه یې لوړوو دا یوازې د عامې روغتیا وزارت دنده نه ده، بلکې د پوهنې، حج او اوقافو او د کورنیو چارو د وزارتونو دنده هم ده او همدارنګه ټول هغه وزارتونه چې په دې بهیر کې ښکیل دي، دا یې دنده ده، چې د عامې روغتیا وزارت په مرسته د مخدره توکو زیانونه د ښوونځیو زده کوونکو ته تشریح کړي زموږ د تجربې له مخې د دغه پړاونه سګرټ څکولو څخه پیل کېږي او اوس چلم او قلیان هم تر رواج موندلی دی زموږ یو شمېر ځوانان په قصدي توګه غواړي، چې په مخدره توکو روږدي شي موږ ځینې ځوانان وینو، چې د سګرټو په منځ کې نشه یي توکي کاروي او یا د سګرټو فلترونه غوړوي او له دې لارې دوی ته نشه پیداکېږي دغه نشه دوی د عادي سګرټو په څکولو نه شي پیداکولی دغه نشه یي توکي پر ځوانانو په پیل کې وړیا وېشل کېږي، خو کله چې پرې روږدي کېږي، بیا دوی څخه اړ کېږي، چې دغه نشه یي توکي د پیسو په وړاندې ترلاسه کړي په دې توګه ځوانان پر مخدره توکو روږدي کېږي همدارنګه ځینې نورې شبکې هم فعالیت کوي، چې ځوانان د چلم یا قلیان له لارې نشې ته اړباسي، خو موږ د خلکو او ځوانانو پوهاوي بهیر پرمخ بیایو، نو د نورو اړوندو وزارتونو دنده ده، چې تبلیغي چارې د اعلانونو او د مکتبونو له لارې ترسره کړي او خلک د مخدره توکو له زیانونو څخه خبر او پوه کړي او ځوانان د روږدي کېدو مخنیوی وکړي

پوښتنه تاسې د روږدو کسانو د درملنې په درې سوه بستریز روغتون کې وروسته له دې، چې د ناروغانو درملنه بشپړېږي په دې روغتون کې له ځینو تداوي شویو ناروغانو څخه کار اخلئ؟

ځواب موږ کله، چې روږدي کسان تداوي کوو د درملنې پرمهال دا تشخیصوو، چې ځینې کسان د چارو په ترسره کولو کې اغیزمن او د ښو تجربو خاوندان دي موږ دغه کسان د رضاکارانو په توګه او په خپله خوښه په روغتون کې د اوږدې مودې لپاره پر کار ګومارو، په دې موده کې د روغتون له خوا تر څارنې لاندې نیول کېږي او که چیرې ځانونه ښه وځلوي او موږ ددوی له وړتیا څخه ډاډمن شو، د کارګرانو، مامورینو او مدیرانو په توګه یې مقرروو او تر کار اخلو موږ په دې لنډه موده کې ۵ تکړه کسان له دغې ډلې رسماً پر کار ګومارلي دي له دغو کسانو څخه د روغتون د ګارډ په توګه هم کار اخلو د استخدام شویو کسانو معاشونه له لس زرو تر اوولس زرو افغانیو پورې ټاکل شوي دي دغه کسان په روغتون کې قرنطین دي، په دې مانا، چې له روغتون څخه د وتلو حق نه لري، چې دوی بیا مخدره توکو ته مخه ونه کړي، منفي فکرونه د یو کال په موده کې د دغو کسانو ذهن څخه وځي او پر نورمالو کسانو بدلیږي، چې ټولنې ته د خدمت جوګه شي

هیواد نوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي پاڼه

د پښتو ځوان غزل(د پښتو غزل تنقيدي جاج)

څېړندوی حبيب الله رفيع

قصيده يا بولله ، په عربي ادب کې يو
بنيادي صنف ،، ژانر،، دی، چې د عربو
د جاهلي په دوره کې يې ډېره وده
کړې وه او عربو به ډېر ارزښت ورکاوه،
تر دې، چې پياوړو شاعرانو به د قصيدو
مسابقې سره کولې او د عکاظ په بازار
کې او د مکې په ديوالونو به يې
ځړولې او لوړ شاعران به يې ادبي
مقابلې او ځواب ته رابلل. په بوللو کې
به داسې ستاينې او غندنې کېدلې، چې
کله کله به د عربو په قبايلي جګړو کې
ووېلې شوې، نوې جګړې لورې به يې
بدل کړ او بايللې جګړه به يې وګټله. د
بوللې د ژبنې اغېزې لپاره به د بوللې
په سر کې يو ډېر پياوړی ادبي تمهيد و
او داسې قوت، عذوبت، جذابيت او
کشش به يې درلود، چې اورېدونکي به
يې داسې راکښود، چې بيا به يې تر پايه
بوللې ته غوږ ايښی و او د ده پر جذباتو
او احساساتو به يې لوبې کولې. د غزل
دې تمهيد ته يې تشبيب،نسيب يا تغزل
وايه، چې د مينې او ښکلا په ستاينو به
ولاړ و او الفاظ به يې دومره خواږه او
رانه وو، لکه ګلابو، چې شات جوړ
کړي او دومره خوشبويه او رانه وو،
لکه له ګلابونو چې عطر جوړ کړي، دا
ښکلي توري، ځلېدلي، مهين کړي او
قالب کړي الفاظ په حقيقت کې هغه
زرينې خښتې وې، چې د غزل ماڼۍ
پرې ودانېږي، څو د عربو په ګرمو او
تبجنو دښتو او صحراوو کې بوللې
خپله دا نازولې لور تل په اوږه ګرځوله
او نه يې پرېښوده، چې پر دې سره
ځمکه پلې شي، پښې يې وسوځي او
پايې نور وجود د ګرمۍ په غشو داغمې
شي، د دې تل پر اوږه سورې غزلې
وجود ډېر نازک او مهين و، د مينې او
محبت خبرې به په کې وې او پايې د
طبيعت ښکلاوې ستاينې او يادونې. د
غزلې لکه څنګه يې،چې بدن نازک او
تنکی و، همداسې يې ګامونه او قدمونه
هم واړه او لنډ وو، د تشبيب او تغزل
بيتونه به ډېر لږ وو، له پنځو بيتونو
پيلېدل او تر پنځلسو بيتونو اوښتل، سره
له دې چې بوللې سوونو بيتونو ته
رسېدله. د غزلې خبرې هم لکه د
ماشوم غونډې خوږې او وړې وې، په
هر بيت کې به يې يوه خبره بشپړېدله او
بل بيت به بله خبره درلوده، لکه د
هوسۍ،،غزال،، غونډې به يې چې په
خپل چټکه تګ کې يو ګام پر ګل
ږدي، بل پر چمن، يو ټوپ له چينې له
اچوي بل له شېلۍ له، غزلې به هم په
يوه بيت کې يوه خوږه خبره کړې وه
او په بل بيت کې به پسته خبره،
خبرولکي د غزلي خبرې د مينې راز
بولي او د مينو د زړه خواله. پارس او
خراسان يا لرغونې افغانستان ته هم د
اسلام د سپېڅلي دين له راتلو سره
عربي ادبيات زموږ سيمې ته راغلل،
لومړی زموږ شاعرانو هڅه وکړه، چې
عربي ژبه زده کړي او په عربي ژبه
شعرونه وليکي، خو بيا داسې شاعران
پيدا شول، چې د عربي اشعارو په
قالبونو کې د خپلو ژبو د الفاظو سپين
او سره وځلوي او د عربي غونډې
شعرونه ووايي. که څه هم زموږ په ژبو
کې له پخوا نه ولسي ادبي قالبونه او
ژانرونه موجود وو، خو عربي ته ورته
ژانرونه هم را منځته شول او په
ځانګړې توګه زرکاله وړاندې په غزنوي
دوره کې د درې غلا قصيدې وويلې
شوې او بيا په خاص ډول سلطان
محمود غزنوي په غزني کې په سوونو
شاعران راټول کړل او ډېرې لوړې او
په ادبي بلاغت او فصاحت کې په
سوونه بوللې يې دوللې او خراسان ته د
عربي قصيدې له راتلو سره چې کله
درې قصيدې رامنځته شوې، نو همدا
وخت، د وخت پيل وړو شاعرانو د
غزل ماشومه هم د بوللې له اوږې نه را
کوزه کړه او ددې سيمې په وربېښنه
ځمکه يې د ناز قدمونه واخيستل او د
ادب په ورشو کې يې ځانګړی منزل
پيل کړ، خو ښکلا او نازکي يې نوره
هم زياته شوه او د مينې خوږې خبرې
يې نورې هم خوږې شوې.پښتو ژبې
سره له دې چې له ويدې او اوستايي
دورې نه خوږه ولسي او پخوانۍ زړه
شاعري درلوده، د عربي شاعرۍ
سوغات يې هم په ځمکه ونه
غورځاوه، بوللې، غزلې، څلوريزې او
د عربي شعرونو نورو اصنافو ته يې هم
هرکلی ووايه، خو د خپل ادب رنګ
يې هم ورکړ، د عروضو پر ځای يې د
خپل ټولنيک سيلابيک رخت جامې ور
واغوستې، خو سکښت يې په هم هغې
بيانې وکړ، چې عربي بوللې ، غزلې
او لورې ورباندې پرې کېدلې او په
دې ترتيب به يې دا مېلمنه کورنۍ کړه
دغزنې له دربار سره لکه څنګه چې د
غور دربار سياسي سيالي درلوده،
همداسې يې ادبي سيالي هم پيل کړه
او د غزنې د دربار د پخو بوللو غونډې
يې پخې بوللې را منځته کړې،چې د
شيخ اسعد او ښکارندوی شهکار
بوللې تر موږ هم را رسېدلې او د
خوښۍ او غم تشبيبونه يې هم د هغه
وخت د خوږو او ترو پېښې، خواږه
او پاخه ادبي انځورونه لري.
لکه څنګه چې د بوللې صنف پښتو ته
راغلی و، همداسې غزلې هم د پښتو
ادب په ورشو خپل پاسته او غزالي
قدمونه کېښودل او په همغې خوږه،
مهينه او عنبرينه ژبه يې له پښتو سره د
زړه خواله وکړه، د مينې خبرې يې
وکړې او د مينې رازونه يې بيان کړل. د
شو معلوماتو له مخې لومړی ځل اکبر
زميندآوري د غزل پېغله د پښتو ادب پر
غولي پلې او د ژوند زمينه يې ورته برابره
کړه او هم هغه خوږه ژبه يې ورکړه چې
د غزلي غوښتنه وه.

د خپل ځان له حيرانيه څه وېل کړم
د عشق وېر به تل په خپله پېتول کړم

څو څرنګه چې د پښتونخوا پر سيمه تل د
پردو يرغلونو د تېري او جګړې اورونه بل
وې، دا وخت هم کوم تيمور پر هېواد تالان
جوړ کړی و ، نو ځکه ددې اور دود د پښتو
غزل د غزال سترګو ته هم ورسېده او د
اکبر په يوه غزل کې يې داسې ځان ښکاره
کړ

د مغولو تيمور هسې په اور وسوم
چې به هېر په دې ماتم زميندآور کړم

او له دې سره سم دپښتو په رنګين ګلشن کې
د پښتوغزل مزل پيل شو او دمينې د ارونو
تر څنګ د ژوند د رمزونو او خوندونو
تصويرونه هم په کې راغلل، روښانيانو
تصوف، چې چنګېزيانو له ښارونو وشتلی و
او غرونو غاړونو ته يې شړلی و، بېرته د
مبارزې ميدان ته راووست او ورسره يې
تصوف ته د ادب او غزل ژبه هم ورکړه
د دوی غزل د تصوف ارائي درلودې، خو
ادبي پېرايې يې تر او تې وې، ارزاني تش
د غزل ساده قالب تصوف ته ورکړ، خو
ميرزا او دولت،مخلص، کريمداد او نورو
روښاني شاعرانو خپلو تصوفي غزلو ته
ښايسته ادبي رنګونه هم ورکړل او د غزل
ادبي غوښتنې يې پرځای کړې
خوشحال بابا د غزل رباب ته نوي ترنګونه
او نوي رنګونه ورکړل، هم يې د مضمونو
نو راز راز غمې په کې کېښودل،هم يې د
هنر او ادب رنګين رنګين رنګونه او
ځلېدونکي رنګونه ورکړل او د پښتو ادب
په ځانګړې توګه د غزل رنګين دور پيل
شو، د خوشحال بابا ګڼو رامنو او
دپښتونخوا دځپاند ادبي استعداد
لرونکو شاعرانو د غزل په ګلبن کې نوي
ګلونې زرغون کړل او په پښتو غزل کې
لاهوتي، ... رحماني او لافاني
انګازې را پورته شوې، چې د پښتو ادب
دنيا او فضا يې د هر په زړو پرځو ووينځله
او په خوشبو او په نغمو يې وپالله
پوره دوه سوه کاله د پښتونخوا په ګلشن
کې د غزل پرځې او وږمې خوږې وې.
له خوشحال، رحمان، هجري، قادر او
بيا شيدا او پيرمحمد ته ورسېدې، خو بيا
... بيا يو ځل د غزل دا ټاټوبی
مړاوی شو ، رنګيني او ښکلايې له لاسه
ورکړه، خو په څنګ کې يې د مثنوي
ګلبوټي په وده کې شو او په لګونه
کېږې په کې لېک شوې او په خپل
ادبي رنګ يې رنګ شوې.
پېړۍ، واوښتې د غزل بوټی همداسې
مړاوی پاتې شو او ډېر لږ ګلونه په کې
وغوړېدل، څو د شلمې پېړۍ په
رابېدلو سره چې د پښتو پر ټولو بوټو د
هنر نوي بارانونه وشول، دپښتو غزل
ګلبوټی هم بېرته تازه او تاند شو او د نويو
ګلونو تاليا يې وکړه.
حمزه بابا د دې پېړۍ مخکښ شاعر و
چې دپښتو نوي غزل مالياري او پالنه يې
وکړه او د پښتو غزل انګو ته يې خپلو
وينو سره ور ولېږدول

ستا په انګو کې د حمزه د وينو سره دي
ته شوې د پښتو غزله ځوان زه دې بابا
کړم

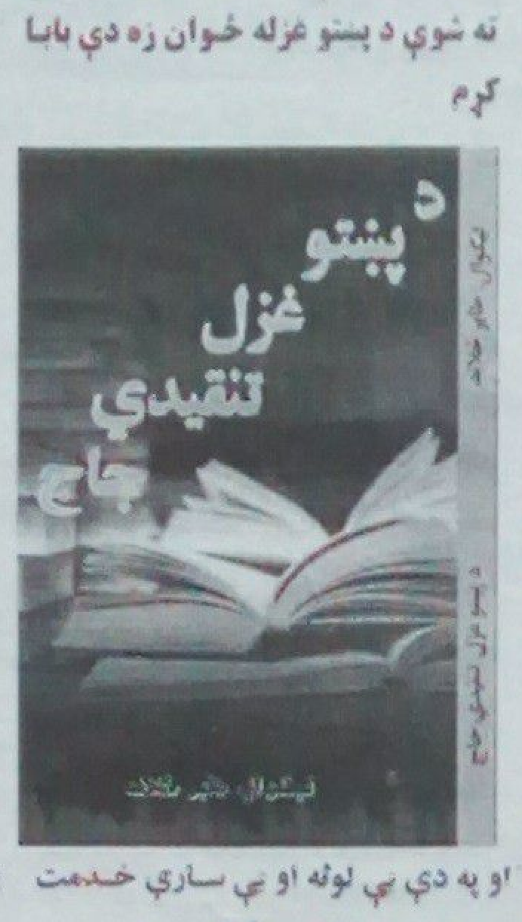

او په دې يې لوڅه او بې ساري خدمت
يې د غزل د بابا لقب وګاټه.
حمزه بابا د پښتو د نوي غزل سوه نوي
باغچه سموره کړه او د نوي غزل ګڼ
بوټي په کې نيال شول او په پښتونخوا
کې يو ځل بيا د غزل سې رنګين او
ګلورين شو او
لا به ډېر ګلونه وا شي په دې باغ کې
ستاسو په لاس کې کتاب د همدې نوي
غزل، د همدې ځوان غزل او د همدې
شلمې پېړۍ د پښتو غزل په حد و حال
ليکل شوی او ځوان ليکوال يې د نويو
غوښتنو، نويو پوښتنو او نويو تلازماتو په
رڼا کې په پښتو غزل څېړنه کړې او د
ځوان غزل ځانګړنې ، ښکلاوې او
خلاوې يې په کې شمېرلې دي
د کتاب ليکوال ښاغلی طاهر ظلاند يو
تکړه او هڅاند ځوان دی، چې د افغانانو
د هجرت د سرګردان ژوند په سرګردانيو
کې د پښتونخوا په ګوټ ګوټ کې
ګرځېدلی، خو ده چې له دې سر
ګردانيو نه کومه مننه ګټه اوچته کړې،
هغه داده چې د خپل ادبي ذوق له مخې
يې د پښتونخوا په هرځای کې له ليکوالو
او شاعرانو سره راشه درشه کړې او د
ټولنې له ادبي کتاب نه يې د خپلې ادبي
مطالعې تنده ماته کړې ده، د شاعر په توګه
يې خپل شعرونه هم شاعرانو ته اورولي
او ددوی شعرونه يې هم اورېدلي او له
محيطي مطالعې سره يې، کتابي مطالعه
هم کړې او له دې ټولو نه يې ادبي
يادداشتونه راغونډ کړي او بيا پښتو نوي
او ځوان غزل ته خير شوی، د هغې په
ښکلي مخ يې د حمزه د وينو سره هم
ليدلي او د را وروسته پخو او ځوانو
شاعرانو حواړه هم
خلاند په خپله څېړنه کې د ځوان غزل
ځانګړنو ته، هنري نوښتونو، نويو
تعبيرونو تصويرونو او خوږلتونو ته متوجه
شوی، دپښتونخوا په ګوټ ګوټ کې يې
نوښتګر او ځوان ژبې غزلبول شاعران
لټولي او د هر يوه د غزل ښکلې يې را بر
سېره کړې، څېرلي او څېړلې دي او په
دې ترتيب يې زموږ مخې ته د ځوان
غزل يو بشپړ تصوير درولی او هغه ښکلاو
ته يې کېښولی يو
د کتاب تر مېلاښلو سر کليونو لاندې بېل
بېل مطالب لري چې مهم سرليکونه يې
دادي

۱ **تخليقي کمښت او پرېوال رحجانات**
په دې ليکنه کې چې د سريزې پر ځای
يې بولي ،، د نړۍ د يو کلي کېدو،، تېل
شوې نظريه د ښکېلاک يوه نوې کريه
بولي چې زموږ ذهن د تخليق له لورې
نه د تقليد او تکرارېت لورې ته را کاږي
او زموږ ليکوالي او ليکوالان يې له لوی
بحران سره مخ کړي دي چې ګران
ليکوال په دې برخه کې له بحرانه د
راوتلو لپاره زغنده وړانديزونه لري

۲ **د شلمې پېړۍ غزل په نويو پړاوونو کې**
دا د کتاب بل سرليک دی، چې لومړی
په شلمه پېړۍ کې د پښتو ادب په
بدلونونو غږېږي او د ټولنې او ادب
ترمنځ همغږي څېړي او بيا د پښتو غزل
مخينې او سوابقو ته ځي او له اکبر
زميندآوري نه پيل يې را اخلي، روښاني
دورې ته راځي او ددې دورې د شاعرانو
د ساده غزل ارتقايي بهير څېړي، بيا
خوشحال بابا ته را رسېږي، چې د
پښتوغزل زرين دور راپيلوي او بيا د دې
دورې ځينو شاعرانو لکه قادر خان،
اشرف خان هجري او بيا د لسان الغيب
رحمان بابا پر غزليز نوښت غږېږي، بيا
موشکاف عبدالحميد ته را رسېږي او بيا د
دې مکتب تارکخيال لارويان کاظم
شيدا، علي خان، پيرمحمد کاکړ، ميرزا
حنان او کامګار خټک ستايي او ددوی په
يو شمېر بيتونو تکيه کوي
تر دې تمهيدي خبرو وروسته د شلمې
پېړۍ غزل ته راځي چې دا د دې څېړيز
کتاب اصلي او بنيادي موضوع ده.
له همدې ځايه ښاغلی خلاند په
پښتونخوا کې د غزل په قلمرو کې مزل
پيلوي، د نوي غزل بنسټګر حمزه بابا
درشل ته ورځي، د غزل جاج او انځور
ونه يې اخلي او له حمزه بابا سره دا خبره
مني ،، څوک چې په پښتو کې غزل ليکي
نورما د وينو رنګ به په کې وي،،
ورپسې د شلمې پېړۍ د مشرانو غزلبولو
شاعرانو په لټه روانېږي، د سمندرخان،
قلندر، پسرلي، ايوب صابر، طاهر
کلاچوي سيف الرحمان سليم او بيا د
پښتونخوا دګڼو غزلبولو شاعرانو ادبي
ګلبنونو ته په پېښور کې، په ننګرهار کې،
کوټه، کندهار، پکتيا، بنو او نورو سيمو
کې سر وردننه کوي او د غزل رنګ او
بوی يې څېري، ښکلاوې، ځانګړناوې،
نازکۍ او باريکۍ يې شمېري او خپل
بحث د څو ښځمو غزلبولو شاعرانو په
ستاينه او کرنه پای ته رسوي.

۳ ،،دپښتو غزل او بدلونونو موحد
حمزه بابا،، د کتاب دريم بحث دی چې
د حمزه بابا په تصوفي او اجتماعي
رنګونو رڼا اچوي.

۴ د کتاب څلورم بحث تصوف او پښتو
غزل دی، په دې بحث کې ۷ مخ

ولسي ادب يا فولکلور

په کاکړيو غاړو کې د ځايونو نومونه

څېړونه_ علي محمد سنګل

کاکړی غاړې لکه لنډۍ، د پښتو په شفاهي او فولکلوري ادب کې ستر ځای لري، يو بيته دي، چې لومړی نيم بيتی اودوهمه نيم بيتي يې په اتو او يا اوو هجاوو سره وېل کېږي، قافيه يې سره برابره وي، د پښتانه ولس په تېره د کاکړو د ژوند په هره برخه کې په مينه، خوند او تس سره وېل کېږي ، چې موږ به يې دلې د سيمو او ځايونو په برخه کې وړاندې کړو

پنجاب

چې پښتني کالي دې پرېښوه
دا پنجابي کالي دې اور واخله
مينه

پنجاب، دبرتانوي هنديو
ختيځ او پخواني ايالت و،
چې دبرتانوي هندشمال
لوېديځ ايالت يې جوړ کړی
و پنجاب په (۱۹۴۷ م کال)
کې په دوو بېلو برخو يعنې
ختيځ پنجاب اولوېديځ
پنجاب باندې ووېشل شو،
چې دوېش اوتقسيم له مخې
يې ختيځ پنجاب په هندپورې
تړلی دی، چې دټول پنجاب
دريمه برخه خاوره اونيمايي
نفوس اووګړي پکې
ژوندکوي، دوېش له مخې
لوېديځ پنجاب په پاکستان
پورې تړل شوی دی پنجاب
، چې له نامه څخه يې
جوتېږي، دسندرود اودرياب
دپنځو مرستيالانو اومعاونينو
يعنې جېلم، چناب، راوي،
بياس او ستلج
درودونو اودرياونو ترمنځ پرو
اوبولاندې ځمکه جوړوي
دپنجاب ځمکه ډېره اوبو له
برکته، ډېره په غله اودانه
کوي، ډېره سموره ځمکه
اوښين وطن دی په غلو
اودانو برسېره سابه اومېوه هم
لري، چې ډېر ايېره لرونکې
اوحاصل خيز وطن دی
دپښتوشير بڼې ژبې، دولسي ادب
په ډېرعالي ډول اوژانرکاکړی
غاړو کې يې هم يادونه په خاص
اندازکې شوې ده، چې دژړک
استاد، دلاس له فيضان څخه به
دلې موږ ورته غوږ اوخيرشو

دپنجاب توري برکې
تن مه هواسې دسرې خولې
(کاکړی غاړې، ۲۷۸ مخ)

چې پښتني کالي دې پرېښوه
زاړه دې مه شه پنجابي کالي په
مينه
(لنډۍ)

پېښور

سترګې دې څنډ دپېښور دی
بل تری چاپېر دتورو زلفو
دېوالونه

دپېښور (پشاور، پېښاور) تاريخي
سيمه ، د (۳۰۰ ق م) نه مخکې
تاريخ اولېږه لېک لري،
ډېروتاريخ پوهانو، ددې سيمې
اوځای په باره کې جلا جلا
نظريې ورکړې دي دوی پېښور
په بېلو بېلو نومونوسره يادکړی
دی کوموپوهانو، چې ددې
سيمې ګوښې ګوښې نومونه
اخيستي دي، مرام اومقصد يې
همداپېښور دی
چينايي ګرځند تاريخ پوه فاهيان
په (۴۰۰ق م) کې داسيمه ليدلې
وه اود (پوليوشا) په نوم يې په
خپله سفرنامه کې کېلې ده بل
سيلانی تاريخ پوه هيوتسنګ په
(۵۴۰ ق م) کې پېښور ليدلی،
چې داسيمه يې د (پوليوشاپولا
پولو شاپولاپابرشاور) په نوم بللې
ده همداشان مسعود
اوالبيروني په لسمه اويوولسمه
پېړۍ کې پېښور د (پرشاور) په
نوم يادکړی دی، چې داکبر
مغلي پاچاترزمانې پورې په
همدې نوم سره يادېده (
دپېښور اوسنی نوم اکبر مغلي
پاچااېښی دی. دپېښور مرکز
اوټوله سيمه دپېښور په نوم سره
يادېږي
پېښور دختيځ طول البلد په
۷۱ درجو ۲۵ دقيقو ۷۲ درجو
۱۵ دقيقو اودشمالي طول
البلد په ۳۳ درجو ۴۰ دقيقو
۳۴ او۲۵ دقيقو کې پروت دی
دپېښور ختيځ ته مردان د ۴۵
کيلو مترو په واټن داباسين
روداوسيندسره سرحد جوړوي،
ختيځ ته يې دنيلاب غاښي، چې
پېښور له کوهاټ نه بېلوي
اوپاتې نور سرحدونه يې دآزاد
پښتونستان له سيمو سره تړلي
دي، په دې ډول چې جنوب ته
يې د حسن خېلو اوابريدو دره ،
لوېديځ ته ابريدي
اودملاګوړيو سيمې پرتې دي،
شمال ته يې دکابل سيند په
لورې دمومندوقبيلې اوسې
اوداسرحد تروزسک پورې
رسېږي، همدارازشمال ته يې
ملاکنډ اوشمال ختيځ ته يې
دمردان علاقه پرته ده، دپېښور
ټول ارتوالی اوپلنوالی (۲۹۵۶)
کيلو متره مربع دی
دپېښور سيمه له دريوو
خواوو څخه دغرونو په منځ کې
پرته ده، يوازې ختيځې خواته
يې غرونه ليدل کېږي، دپېښور په
منځ کې دکابل سيند اودرياب
بهېږي ، دپېښور شمالي
اوجنوبي سيمې ټېټوالی لري،
پېښور ډېره شنه اوزرغونه سيمه
ده، په پېښور کې ډېر سيندونه
بهېږي
دپېښور تاريخي ښار، دپښتونستان
دډېرو ښکليو ښارونو له جملې
څخه شمېرل کېږي
اودتيمورشاه دژمي دساړه وخت
پلازمېنه اوپايتخت و، هغه به
ژمی په دغه ښارکې په خوشالۍ
تېراوه
قاضي ميراحمدشاه رضواني
دپېښور علاقه دانګرېزانو په زمانه
کې سرحدي صوبه بلل کېده،
يوه آباده شنه اوښېرازه سيمه
ده، ددې علاقې لمر
ختواوختيځ ته کشميراومغربي
پنجاب، لمر لوېدوته يې
داپريدو اووزيرو ملک ، شمال
ته يې ملاکنډ، سوات اوجنوب
ته يې بلوچستان پروت دی،
دپېښور رقبه (۳۸۰۰۰) مربع
ميله ده، چې رضواني يې په
اړه داسې کېلي اوويلي دي،
چې دخيبر اواټک ترمنځ
دپېښور ملک دباغ آرم نمونه
اوسه ده، ښېرازه ځمکه ،
خوږې اوبه ، ښې مېوې ،ګڼ
باغونه اوښايسته ځلک يې
دښداړو دي
دپېښور ښکلي اوزرغونه سيمه، په
کاکړيو غاړو کې ياده شوې ده،
چې دمحمدصادق ژړک استاد
په لوی اثرکې يې ، داسې

کاکړی زماله نظره تېره شوه،
ورته خير به شو
اندښنوسخلګی يم
اوس پېښور پرسوڼا پردم
(کاکړی غاړې ۱۶۱ مخ)

جانانه ولې شوې بې مينې
دپېښور په نيم ګرې مې څښې ديه
(لنډۍ)

دوکي

دکاکړو د ډېر تاريخي نوميالي
لوی وطن په ډېروړو وړو سيمو
اوځايوکې ډېرې وړې علاقې
اوکلي شته، چې يو له هغو څخه
د دوکي نوم هم دېادولو وړ
دی، دوکی ديوه په سمور
ځای نوم دی، خو مين، عاشق
اولالي ته دق ښکاري، ځکه
دمحبوبې ديدن يې په کې نه
کېږي، له دې کبله
يې ياد په دق سره کړی دی، په
کاکړی غاړو کې
د دوکي ياد راغلی دی، چې
موږ به يې دځايو ددغې وړې
ټولګې اواثر په پاڼو اولمن کې
ورته په مينه ځای ورکړو، له ښه
مرغه چې داستاد ژړک دکتاب
له فيض اوبرکت څخه به يې
دلې ياد تاره ، روڼ اوخوندي
کړو

دوکي دق بوري زندان دی
ژوب د دوو جنوميان دی
(کاکړی غاړې ۲۸۶ مخ)

دوکي ته راشه غم خومه که
که نورڅه نه وو شودې
پی به درکومه
(لنډۍ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ، هنر، اقتصاد او ټولنه

د ملک شمس الدين اکا دا کيسه هم د افغانستان د غميزې د لړۍ يوه کړۍ ده

فضل هادي حميدي

د ۱۳۶۷ کال د سلواغې په ۲۴مه په د سهار لمانځه وخت و، ناڅاپه د راکټ او بمونو اوازونه جوړ شول، زما د کور ۸ غړي او ۷ تنه د کاکا زامن يې راته د سترګو په رپ کې د مرګ په خوب ويده کړل، په دغې ورځ د سالنګونو يو کور هم يې ونړه او يې شهيدانو پالي نه شو ،، که د افغانستان هر کوټ ته ولاړ شې، نو خامخا به دغسې يو له درده ډک داستان واورې، خامخا به د يوه مظلوم افغان په کونځي کونځي ايده کې دغه راز يو لړزوونکی داستان ولولې او که له کاڼي سخت زړه ولرې، هم به خپلو خلکو ته دومره وژاړې چې اندازه به ونه لري. د ملک شمس الدين اکا دا کيسه هم د افغانستان د غميزې د لړۍ يوه کړۍ ده، هغه هم د يوې داسې پېښې شاهد دی چې کيسې يې لا هم د يو فلم د صحنې په توګه د هغه په زړه او ذهن درانه او ژور نښونه پرېښې دي. هغه سړی له ۱۳۵۸ کال راهيسې چې روسانو پر افغانستان يرغل وکړ، ډېر دردونه وليدل، مګر له هېواده د تېښتې او مهاجرت هيڅ نيت او اراده يې ځکه نه لرله چې دا خاوره ورته تر هر څه خوږه وه او دا يې غوره ګڼله چې که مرګ هم وي، نو په خپله خاوره دې وي. خو مرګ په خپله ده ته هيڅ ونه ويل، مګر دا يې د خپلې کورنۍ د ۱۵ مړيو او جسدونو ويرنه پرېښود، ملک شمس الدين د ۱۳۶۷ کال د سلواغې په ۲۴مه ډېرې چغې وکړې، هيڅا يې فرياد وانه ورېده، بلکې د ژمي د ښخو واورو په کفن کې لفښتو غرونو يې هم د فرياد او ژړا انګازې بېرته د ده تر غوږونو ور ونه شړلې. دی اوس ۶۳ کلن سپين ږيری دی او لا هم د پروان ولايت د سالنګ په اهنګرانو کلي کې د همامه بمبار د شوي کور په انګړ کې اوسي چې يو وخت يې د نړېدلو ديوالونو ترمنځ د ۱۵ خپلوانو مړي ورته

سالنګ په دره کې ولګيد، دا نو روسي پوځيان راوتلي او په سالنګ کې يې عام وژنه پيل کړې وه ،، دا به نو ابله د سهار ۲ بجې وخت و، خو څوک پوه هم نه شول چې بېرته څنګه او څرنګه اسمان خپل تور خادر وغوړاوه؟ ځکه له سهاره تر ماښامه پر روسانو د يو سکاټ لګېدلو په بدل کې له کور، موټر، دوکان، جومات

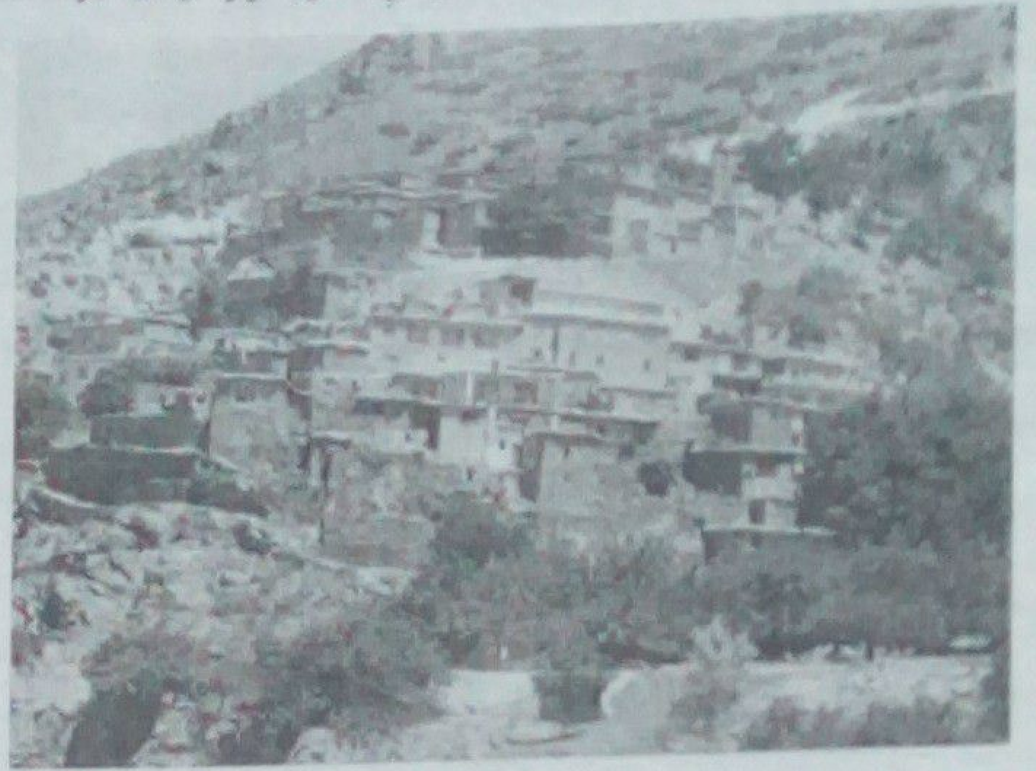

په کې ايښې وو. هغه وايي، د روسانو د يرغل په ورځو شپو کې دومره تکليف ور ونه رسېده، خو له هغې نږدې ټس کاله وروسته ور رسېدلی درد به يې هېڅکله هېر نه شي ،، روسان مور ته راغلي وو چې مور ته دې لاړې وخو بايد ډېرې راباندې ونه شي، خو حکومت هم ورته ويلي وو چې دلته درباندې بريد شونی دی، بايد خپل تدابير کلک وييسې، مور لمانځه ته تياری نيوه، اودس مې وکړ او د دروازې تر درشله مې خان ورساوه چې ناڅاپه مې په غوږونو کې کړنګار جوړ شو، يو سکاټ توغندی راغی او د

او له يل هر ځايه عام خلک را ايستل کېدل او بيا پرې روسي پوځيانو د مرمېو باران جوړاوه ،، د ميندو له څنګه يې هم هلکان ايستل او وژل يې، د مارګر تر خلور بمو بجو څوک هم حتی د خان په حالت نه پوهېده، بلکې هر چا فکر کاوه چې که مرګ او قيامت راغلی، نو دا افت يوازې پر دوی رانازل شوی دی ،، په دغه ماښام روسان ولاړل، خو ملک شمس الدين تر ډېرو ورځو پورې د خپلو کليوالو د مړيو په راټولولو اخته و، درې ورځې وروسته ټول شهيدان يو ځای ته راجمع کړای شول، چې

وشمېرل شول، نو روسانو د ۱۳۶۷ سالنګيانو خواښانو سيمې غليل کړې وې، يوازې دا نه بلکې په دغو شهيدانو کې يې د ملک شمس الدين د کورنۍ برخه هم نه وه هېره کړې ،، زما پلار، ورور، دوه وريرونه، زما مېرمن، درې اولادونه، اووه د کاکا زامن او نور ډېر يې شمېره کلېوال يې راته شهيدان کړي وو، په دغې ورځ داسې څوک نه و چې په کور کې ورته روسانو يو شهيد نه وي پرېښی ،، د غم په دغې تورې ورځ د شمس الدين ټول کلي او د سالنګ دره په وينو ولمبېده او اسمان يې په ماتم کې تور خادر واغوست، خو کله چې دوی خپل مړي د اهنګرانو له کلي څخه د اولنګ سيمې ته د ښخولو په نيت يوړل، نو بيا هلته ورنه د مزار شريف دهدادي ټولنې فرقې د مړيو د ښخولو او هديرې جوړولو اجازه نه ورکوله ،، بيا مو په همدغې دسته کې يو ډېر کم ځای پيدا کړ او شهيدان مو په کې خاورو ته وسپارل، داهنګرانو کلي مو د اوسېدو وړ پاتې نه شو او د بغلان خنجانو ته راکډه شوو، څلور کاله مو هلته تېر کړل، هيڅ راسره د خدای په نوم هم مرسته ونه کړه او بېرته خپل کلي ته راستانه شوو ،، له دې غميزې وروسته، که په سالنګ کې د نورو کورنيو غم له غرونو زورور و، نو پر ملک شمس الدين خو بيا د خپلې کورنۍ د يتيمانو غم بېخي اووه اسمانونه راڅپ کړي وو. په يوازې خان يې د نږدې ۲۰ يتيمانو وريرونو او خپلوانو پالنه کوله او دا چاره تر ډېره عمره د ده

پر غاړه وه ،، اوس هم دا بوج په زړه ورم، هيڅ کومه بشري اداره راغله او نه يې زما له شهيدانو د کيسې پوښتنه وکړه، اقتصادي ستونزو تر پوزې راوستي يم ،، د ملک شمس الدين دوی په کلي او دره کې د روسانو له خوا د خلکو دا وروستي ټول وژنه د دوی د زړه اخري پرس و، چې پر دې مظلوم ولس يې وويست، ځکه له دې پېښې دوه ورځې وروسته د ۱۳۶۷ کال د سلواغې په ۲۶مه ټه د روسانو وروستي پوځي ډلګۍ هم ټيټې سترګې د حيرتانو د بندر په پله واوښته. دا پوځي ډلګۍ د جنرال بوريس ګروموف په مشرۍ رهبري کېده او شاته يې بېخي د ليدلو توان نه درلود، جنرال ګروموف په هغو شېبو کې چې د حيرتانو له پله څخه تېرېده داسې ويلي وو ،، په دغو وروستيو شيبو کې په خپل بدن کې ستره نيمګړتيا احساسوم، ځکه په خپله مخه کې تورتم او مبهمه راتلونکې او ترشا له منځه تللی تاريخ وينم ،، پر روسي لښکرو د افغان ولس دا بريا، د روسانو وتل، دومره په اسانۍ سره ترلاسه نه شوه، بلکې د افغان مېړني او مجاهد ملت اتلوليو او د افغانستان د خلکو د مليونونو تنو شهيدانو او معلولينو او معيوبينو د وينو برکت و چې دغه پاک او سپېڅلي ارمان ته لاسرسی پيدا شو.

د افغانستان جهاد روسان، دې پايلې ته راوستل چې اقرار وکړي، پر افغانستان د روسانو يرغل يوه ستره ماتې او تېروتنه وه چې د نورو لپاره د عبرت په درس کېدلی شي

د مشهور هندي شاعر ژړا

دغه فلم د مشهور هندي ځغاستونکي ملکها سنګ د ژوند کيسه کوي. په دې وروستيو کې د هندي فلمونو لپاره د شاهکار سندرو ليکوال مشهور شاعر جاويد اختر په عام محضر کې وژړل. د نوموړي د ژړا سبب د نوموړي د خپل زوی فرحان اختر فلم دی. دغه ،، فلم بهاګ ملکها بهاګ ،، نوميږي فرحان اختر د خپل پلار د ژړا په باب د خبرو پر مهال وويل، چې دغه فلم د هندوستان د مشهور ځغاستونکي، اتهليټ ملکها سنګ د ژوند په باب جوړ شوی د هغه په وينا د فلم ليدو پر مهال چاپې زما پلار له د خپل ژوند هغه شېبې ور په زړه شوې، چې له ډېرو سختو ستونزو يې تېر د صبر کاسه په تسکورېدو وه. هغه زياته کړه ،، پلار مې له داسې سختيو ګالو او پرله پسې هڅو او هاند وروسته يوه په بلې پسې برياوې تر لاسه کړې، د هغې جذبې او ورسره مخالفتونو په يادولو سره چاپې و نه توانېد خپل شديد احساسات کابو کړي. هغه له چاپې د خپل ژوند د مبارزې له کړاوه ډکې ورځې وريه زړه شوې ،، جاويد اختر دا مهال د هندي سينما له ولښو سکرېپټ ليکوالو او شاعرانو څخه يو دی

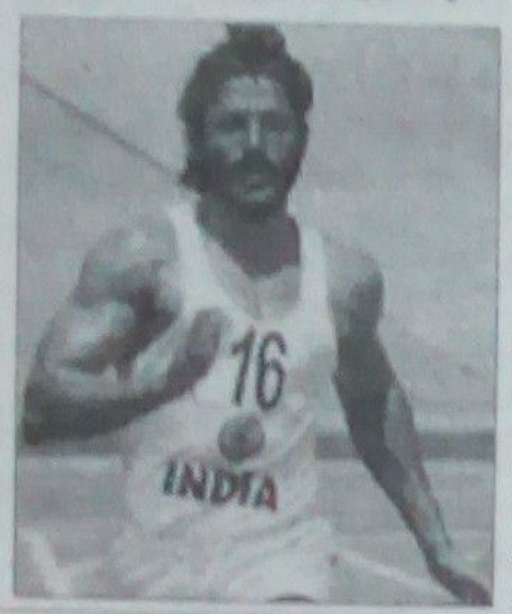

يوې ترکۍ نجلۍ له کېلې پلاستيک جوړ کړ

د ترکيې د استانبول د يوې لېسې زده کوونکې له دوه کاله څېړنې وروسته بريالۍ شوه چې د کېلې له پوستکي څخه پلاستيک جوړ کړي. د فرانس پرېس خبري اژانس د راپور له مخې شپاړس کلنه اليف بيلګرين توانېدلې چې د کېلې له پوستکي څخه داسې پلاستيک جوړ کړي چې د کېبلونو او سيمونو د پوښلو لپاره پکارېږي حاضر دمه پلاستيک تر ډېره حده له تېلو جوړېږي خو د اليف بيلګرين اختراع، چې د امريکا د سايتنفيک په نوم سايسي مجلې تاييد کړې، د چاپېريال د ککړولو له مخنيوي سره مرسته کولی شي له تېلو څخه جوړېدونکي پلاستيکونه د هوا او چاپېريال د ککړولې تر ټولو مهم عامل ګڼل کېږي پېغله بيلګرين وايي چې د نوبل د جايزې ګټونکې ماري کوري يې ايډيال شخصيت دی الغي بيلګرين له د پنځوس زره ډالرو سکالرشيپ ورکړی څو دا خپلو علمي او سايسي کارونو ته دوام ورکړای شي

ښځه او ټولنه

لاسته راوړنې لا زياتې هڅې غواړي

د ملګرو ملتونو د ماشومانو د ملاتړ سازمان يونيسف دفتر د ميندو د وضعيت په اړه خپل خوارلسم نړيوال راپور په کابل کې خپور کړ. دا دفتر هر کال يو راپور خپروي، تر څو د ۱۷۶ هېوادونو د ميندو او نويو زيږېدليو ماشومانو روغتيايي وضعيت څرګند او د ښه والي لپاره يې هڅې وشي. د دې دفتر د ۲۰۱۳ کال په راپور کې د افغانستان د ميندو د وضعيت په ښه کېدو کې څورا زيات پرمختګ ليدل شوی چې د خوښۍ وړ دی. په تېرو کلونو کې افغانستان يو له هغو لسو هېوادونو څخه و، چې د ميندو او ماشومانو روغتيايي وضعيت پکې څورا بد و، خو اوس دا هېواد توانېدلی چې له ډېر بد وضعيت څخه د لړۍ د ډېرشو بدو هېوادونو په کتار کې راشي. په تېرو کلونو کې به له هرو ۱۰۰۰۰۰ ميندو څخه ۱۶۰۰ تنه يې د ماشوم د زيږولو پر مهال له نړۍ څخه تللې، خو اوس له هرو ۱۰۰۰۰۰ څخه ۳۲۷ تنه ميندې خپل ژوند له لاسه ورکوي. د ماشومانو

د ملاتړ د دفتر مسوول اکبر ستاوون وايي، د نويو زيږېدليو ماشومانو روغتيايي وضعيت ښيي چې د ميندو او دغو ماشومانو د روغتيايي وضعيت له ښه کېدو سره سره په دې لار کې لا زياتو هڅو ته اړتيا ده. د نوموړي په خبره، په هېواد کې د ميندو د روغتيايي وضعيت د ښه کېدو په لار کې د پرمختګ علتونه روغتيايي مرکزونو ته لاسرسی او د دې مرکزونو زياتوالی، د ميندو د پوهاوي د کچې لوړوالی او د ماهرو قابله ګانو په موجوديت کې د ماشوم زېږول دي. هغه د دې لاسته راوړنې په اړه چې زموږ هېواد د ۱۷۶ هېوادونو له ډلې څخه په ۱۴۶ تم کتار کې دی، وايي ،، د ميندو د مړينې د کچې راټيټېدل، له زېږون څخه دمخه د ستندردې پالنې برکت دی. د روغتيايي پاملرنو او اسانتياوو په کچه کې زياتوالی، له دې اسانتياوو څخه د ميندو د ګټې اخيستنې په کچه کې زياتوالی، د ژوند په معيارونو کې د ښه والي رامنځته کېدل د دې پرمختګ مهم علتونه دي ،،

د پام وړ، خو لږ بدلون

د ۲۰۱۳ کال دا راپور همدارنګه ښيي چې د ميندو لپاره تر ټولو ښه هېواد فنلنډ او تر ټولو بد هېواد کانګو دی. د دې راپور پر بنسټ، مخکې نږدې به له هرو ۴ تنو ماشومانو څخه يو تن يې ۵ کلنۍ ته له رسېدو څخه دمخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه، خو اوس له هرو ۱۰ تنو ماشومانو څخه يو تن يې له منځه ځي. د همدې سازمان د شمېرو له مخې، مخکې تر دې به په سلو کې ۱۹ زېږونونه د ولادي د برخې د يو ماهر په موجوديت کې سر ته رسېدل، خو اوس په سلو کې ۳۴ زېږونونه د قابله ګانو په موجوديت کې سرته رسېږي. سره له دې چې په سلو کې ۹۰ ميندې د زېږون ترمنځ د واټن له مېتود څخه باخبره دي، خو يوازې په سلو کې ۱۶ نه دې مېتود څخه کار اخلي او همدا وجه ده چې هره افغانه مور په منځنۍ توګه ۶ ماشومان لري.

د نرسانو کمه شمېره

د ميندو د مړينې د کچې په لوړوالي کې يو مهم علت د نرسانو کمه شمېره ده. که څه هم تر سبا د افغانستان په ګوټ ګوټ او روغتيايي سيستم کې نږدې ۵۵۱۱ تنه ښځينه او نارينه نرسان شته، خو د روغتيا وزارت دا شمېره کمه ګڼي او وايي، بايد په سلو کې اتيا تنه ورسېږي. په عامې روغتيا وزارت کې د روغتيايي خدمتونو د وړاندې کولو د برخې مرستياله ناحيه طارق له افغانو کورنيو غواړي چې خپلو نجونو ته اجازه ورکړي، څو نرسنګ زده کړي. ځکه د دې په وينا، د افغانستان په دوديزه ټولنه کې ډېر نارينه دې ته نه حاضرېږي چې خپله خور يا مور نارينه ډاکټر يا نرس ته ورولي ،، د ښځينه نرسانو شمېر په هېواد کې ډېر کم دی، په تېره بيا په لرې پرتو سيمو او ولسواليو کې ،، نوموړې وايي، د موجوده ښځينه او نارينه نرسانو شمېر ۵۵۱۱ ته دې چې دا د هېواد د اړتيا په سلو کې ۵۰ هم نه شي پوره کولای ،، او که جنسيت ته هم پاملرنه وکړو، نو دا شمېر په سلو کې ۸۰ کم دی ،، د کابل پوهنتون د معالجوي طب د پوهنځي مشر ډاکټر سيد قمرالدين حافظ په دې باور دی، چې تر سبا د روغتيايي خدمتونو د وړاندې کولو لپاره د مسلکي او باظرفيته نرسانو سخته اړتيا ده، ځکه د هغه په باور د درملنې د بهير په پر نرسه کېدو کې نرسان ستر رول لوبوي. د عامې روغتيا وزارت ادعا کوي چې په هېواد کې د ښو روغتيايي خدمتونو په وړاندې کولو او ښې پالنې سره توانېدلې چې د ميندو او ماشومانو د مړينې کچه راټيټه کړي. د معالجوي طب رئيس ډاکټر سيد قمر الدين حافظ وايي، د لوړو زده کړو وزارت په مرسته به د نرسانو لپاره د لېسانس او حتی د امکان په صورت کې د ماسټرۍ زده کړو پروګرام هم ولري، خو تر ټولو ستره ستونزه د امنيت نه شتون دی چې په ورکېدا سره به يې د نرسانو او قابله ګانو شمېر هم زيات شي. نوموړی د دولت له مخالفو ډلو نه غواړي چې امنيت ته دې ګواښ نه متوجه کوي، تر څو په لرې پرتو سيمو کې د نرسانو د روزنې شرايط برابر شي. د استقلال روغتون د نرسنګ د برخې يو تن مسوول نجيب وايي، د نرسانو ستونزې هومره هم نه دي چې ويل کېږي. د هغه په وينا، تر سبا د روغتيا وزارت په مرسته نرسنګ ستندرډېږي او تر يوه حده ستندرډ شوي هم دي ،، نرس د طب لپاره د ملا د تير حيثيت لري او د ناروغانو خدمتګاران دي، خو په خلکو کې د پوهې د ټيټې کچې له کبله ورته ناسم

چلند کېږي، خلک نرسانو ته د سپکاوي په سترګه ګوري. پر ډاکټرانو او نرسانو لفظي او فزيکي بريدونه شوي، خلک بايد له دوی سره سم چلند وکړي ،، اوسمهال په ټول هېواد کې د قابله ګانو شمېر ۳۵۰۰ تنو ته رسېدلی او افغان چارواکو دا هوډ کړی چې تر ۲۰۱۶ کاله پورې به دا شمېره ۶۵۰۰ تنو ته ورسوي. تر اوسه ورځ په افغانستان کې د هرو ۹ زرو تنو لپاره يو ډاکټر موجود دی، په داسې حال کې چې نړيوال معيار د هرو ۱۰ زرو تنو لپاره ۲۳ ډاکټران دي، په سلو کې ۲۵ روغتيايي کارکوونکې ښځې دي او د هېواد نه هرو څلورو روغتيايي مرکزونو څخه يو يې د ښځينه روغتيايي کارکوونکو له کمې سره مخ دی.

د ميندو بله روغتيايي ستونزه

د غبرګولي په ۱۲مه د ولادي فيستولا د له منځه وړلو نړيواله ورځ په کابل کې په داسې حال کې ولمانځل شوه چې د عامې روغتيا وزارت د چارواکو په وينا، له هرو پنځو تنو ښځو څخه چې اسدادي زېږون کوي، يوه يې د ولادي فيستولا له ناروغۍ سره مخ وي. د عامې روغتيا وزيره ډاکټره ثريا دليل وايي، ولادي فيستولا يوازې يوه روغتيايي ستونزه نه ده، بلکې د دوديزو ټولنيزو او اقتصادي بعدونو درلودونکې ده چې زياتره يې وږلې او بې سواده ښځې ترېنه اغېزمنې کېږي ،، د همدې لپاره لازمه ده چې د ښځو د پوهې کچه هغوی د روغتيا او د اميدوارۍ د دورې په اړه زياته شي ،، د هغې په وينا، د هېواد د نفوس له شمېرې څخه په سلو کې شل اميدوارې ښځې جوړوي چې له دې ډلې څخه ډېره کمه شمېره يوازې يو خل نه زېږون څخه مخکې روغتيايي خدمتونو ته لاسرسی لري، خو نوموړې دا هم زياتوي چې په تېرو پنځو کلونو کې د عامې روغتيا وزارت د ډاکټرانو او پرستارانو له خوا په ولادي فيستولا د اخته ۵۸۵ ناروغانو درملنه شوې ده. زموږ په هېواد کې د ولادي فيستولا د ناروغۍ د درملنې يوازې دوه مرکزونه د ملالۍ او کيور په روغتونونو کې د ملګرو ملتونو د نړيوال سازمان د وجهي صندوق په مرسته فعاليت لري چې د ناروغانو د درملنې ترڅنګ د هغوی د درملو لګښت او نور لګښتونه، له د لارې د کرايې لګښت هم د دې صندوق له خوا ورکول کېږي.

اغېزمنې لاسته راوړنې

له ۲۰۰۳ ميلادي کال راپدېخوا نړيوال بانک د افغانستان د بيارغونې له صندوق سره يوځای په ټوليز ډول د روغتيا له سکتور سره ۳۳۵ ميليونه ډالره مرسته کړې ده. ياد شوې ده چې د افغانستان د بيارغونې د صندوق تمويلوونکي د اروپايي اتحاديې په ګډون ۲۷۰ او افغان دولت ۳۰ ميليونه ډالره نور د دې پروژې د تمويلولو لپاره برابر کړي. د عامې روغتيا وزارت چارواکي وايي، په تېرې يوې لسيزې کې په ۱۱ هغو ولايتونو کې د روغتيايي مرکزونو شمېر درې برابره زيات شوی چې د نړيوال بانک له خوا د تمويل شويو پروژو تر پوښښ لاندې دي، يعنې د روغتيايي مرکزونو شمېر له ۱۴۸ نه ۴۲۴ مرکزونو ته رسېدلی. له ۲۰۰۰۰ څخه زياتو سيمه ييزو روغتيايي کارکوونکو چې نيمايي يې ښځې جوړوي، لازمې مسلکي زده کړې تر لاسه کړې او د هېواد بيلابېلو سيمو ته لېږل شوي چې په پايله کې يې د زېږونونو ترمنځ د واټن راوستلو لپاره روغتيايي مشورو ته د ښځو او واکسين

ته د ماشومانو لاسرسی زيات شوی دی. د هغوی په وينا د ياد پروژې له پيل څخه دمخه د روغتيايي مرکزونو او روغتيايي ښځينه کارکوونکو شمېر په سلو کې ۲۵ و او اوس په سلو کې ۷۴ ته لوړ شوی دی، همدارنګه د روغتيايي فعالو مرکزونو شمېر له ۴۹۶ مرکزونو څخه بانديې ۲۰۰۰ مرکزونو ته رسېدلی چې دې ټولو فعاليتونو په هېواد کې د ماشومانو د روغتيا د ساتنې او د ميندو د مړينې د کچې په راکمېدو کې مهمه ونډه لرلې ده. له وروستيو پرمختګونو سره سره د روغتيا برخه زموږ په هېواد کې له زياتو ستونزو سره مخ ده، د نويو زيږېدليو ماشومانو او له پنځو کالو څخه د کم عمره ماشومانو د مړينې او د ماشومانو د خوارځواکۍ کچه د نړۍ د نورو هېوادونو په پرتله لوړه ده. په سلو کې ۵۵ له پنځو کلونو څخه کم عمره ماشومان له مزمنې خوارځواکۍ څخه رنځ وړي او ښځې او ماشومان د ويټامينونو او منرالونو نه جدي کمښت سره مخ دي. همدارنګه په هرو دوو ساعتونو کې يوه افغانه ښځه يا نجلۍ له اميدوارۍ سره د تړلو علتونو له کبله خپل ژوند له لاسه ورکوي او د دې يو علت دا دی چې نجونې له بلوغه سمدستي وروسته واده ته مجبورېږي او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم ښېره وده نه وي کړې

غ ـ ملاحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان اولمپيک کمېټې پرمختيايي بودجه نه ده لګولې

د افغانستان د اولمپيک د ملي کمېټې مشر د يو شمېر لوبغاړو د سرټکونو او د کلني پرمختيايي بودجې د نه لګولو له کبله ولسي جرګې ته غوښتل شوی و. پر ظاهر اغبر داسې تورونه

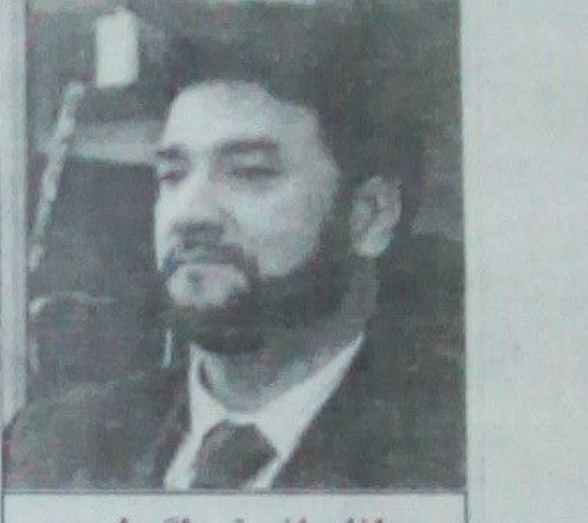

پر ښاغلي اغبر تور لګېدلی چې ګواکې نړيوالو سياليو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې د مور او مېرې چلند کوي

پورې شوي چې ګواکې نړيوالو لوبو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې دوه مخيز چلند کوي، بله دا چې وايي په ۱۳۹۱ لمريز کال کې ابله د ۳۱ سلنې پرمختيايي بودجې پر لګولو توانېدلي دي. د اولمپيک د ملي کمېټې مشر دا تورونه رد کړي دي. د ولسي جرګې د روغتيا او بدني روزنې

کميسيون د اولمپيک د ملي کمېټې مشر ظاهر اغبر له نړيوال اولمپيکه د بورنزي مډال راوړونکي افغان لوبغاړي روح الله نيکپا او يو شمېر نورو لوبغاړو د شکايتونو پر بنسټ ورغللی و. پر ښاغلي اغبر دا تور هم لګېدلی چې ګواکې نړيوالو سياليو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې د مور او مېرې چلند کوي. د افغانستان د اولمپيک د ملي کمېټې مشر ظاهر اغبر په دې لګېدلو تورونو بې بنسټه وبلل او بي بي سي ته يې وويل چې د لوبغاړو د نيوکو پر اړه مخامخ له هغو سره غږېدلی دی. د افغانستان د اولمپيک ملي بنسټ مخکې له دې هم له لوبغاړو سره په دوه مخي چلند تورن شوی و. همدا راز د اداري درغلـــــو او د فدراسيونونو د مشرانو د ټاکلو په برخو کې له نيوکو سره مخامخ و او يو ځل خو دا قضيه لويې څارنوالی ته هم رسېدلې وه. خو د ياد شوي بنسټ مشران دا ټول تورونه ردوي

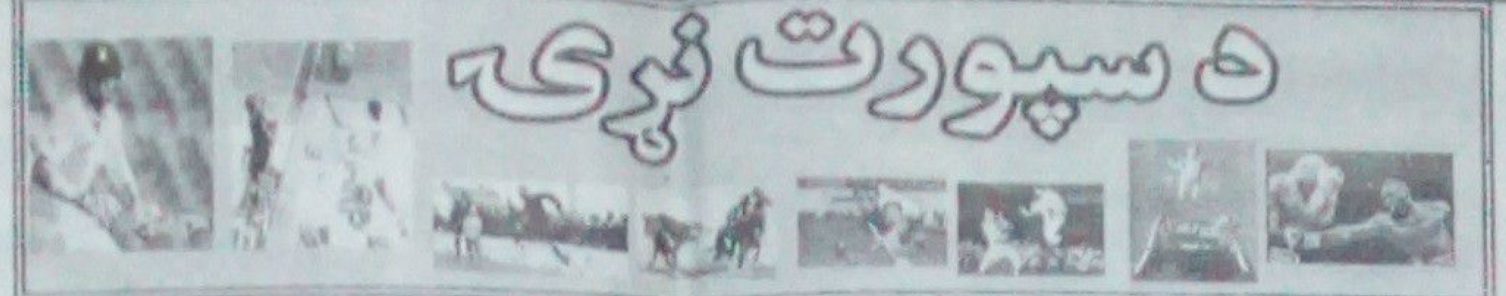

د سپورت نړۍ

کرېکټ د ښوونځيو په نصاب کې شاملېږي

د افغانستان د پوهنې وزارت په پام کې لري چې په راتلونکي کال کې کرېکټ د ښوونځيو په تعليمي نصاب کې ورزيات کړي. دغه هدف ته د رسېدو لپاره د افغانستان د کرېکټ بورډ او د ښوونې وزارت ترمنځ يو تړون هم لاسليک شوی دی. له شک پرته چې په تعليمي نصاب کې د کرېکټ ورزيا تول دغې لوبې ته لا ډېر خوان ميــــه وال ورمـــــات کـړي او د دې ترڅنګ بـه يې ځينې پام وړ او مهم لوبغاړي هم له دغې لارې وموندل شي. په پام کې ده چې کرېکټ له دويم ټولګي نيولې تر دوولسم ټولګي پورې په تعليمي نصاب کې ورزيات شي. د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرايوي مشر نور محمد مراد بي بي سي ته وويل "له دويم تر شپږم ټولګي پورې به زده کوونکو ته د کرېکټ اساسي زده

کړې ورښودل کيږي، او له شپږم تر دوولسم ټولګي پورې به يا عملي

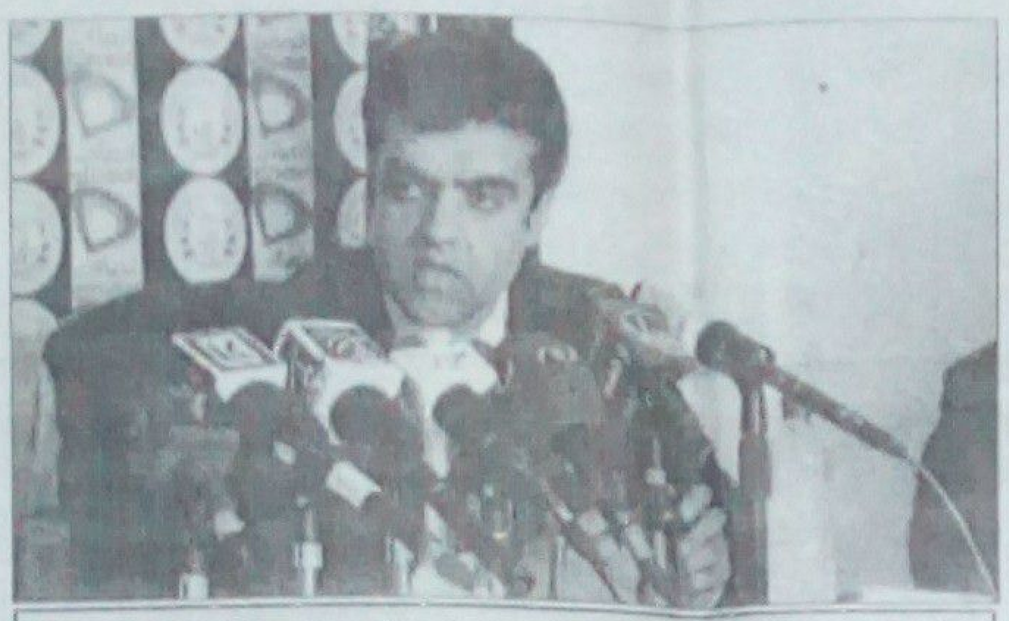

د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرايوي مشر نور محمد مراد بي بي سي ته وويل "له دويم تر شپږم ټولګي پورې به زده کوونکو ته د کرېکټ اساسي زده کړې ورښودل کيږي

کرېکټ ورښودل کيږي چې دا د نويو لوبغاړو د موندنو او د روزنو پر او هم تل کيږي" ښاغلي مراد وويل ډېر ژر به د دغه نوي سپورتي نصاب د

چمتووالي لپاره د ښوونې وزارت او کرېکټ بورډ څخه ګډه يوه کميته جوړه شي، کميته به د دغه نوي مضمون لپاره نوي ښوونکي او په کرېکټ پوه کسان پيدا کوي او ځانګړي روزنه به ورکوي. نوموړي وويل هيله يې دا ده چې

کرېکټ په راتلونکي تعليمي کال کې په کابل کې په ځينو ښوونځيو کې تدريس شي او وروسته به يې نورو ولايتونو ته هم ور وغځول شي. افغان کرېکټ بورډ وايي له دغه کار څخه يې هدف دا دی چې کرېکټ ښوونځيو ته يوسي له دا چې زده کوونکي د کرېکټ لوبې لپاره خپل درسونه پرېږدي او له ښوونځيو د باندې را ووځي. که څه هم بايې ډېر وخت له اړينا وي چې د ښوونځيو په کچه پياوړي لوبغاړي ترلاسه شي، خو د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرايوي مشر نور محمد مراد وايي، دوی په لنډ وخت کې د ښوونځيو په کچه د کوم پياوړي لوبغاړي موندل نه غواړي، بلکې هدف يې دا دی چې په راتلونکي پوه دوه لسيزو کې د افغانستان د کرېکټ ملي لوبډله د ښوونځيو له زده کوونکو لوبغاړو جوړه وي. ښاغلي مراد وويل "موږ غواړو چې په راتلونکو نو. شلو کلونو کې د ښوونځيو په کچه د حميد حسن، محمد نبي، شاپور زدران، نوروز منګل او داسې نورو پياوړو اوسنيو لوبغاړو په څېر، لوبغاړي ولرو، داسې چې کرېکټ يې په افغانستان کې زده کړې وي، له ښوونځيو يې را پيل

کړې وي او بلاخره په ټوله مانا د کرېکټ له اړخه د افغانستان توليد وي."

د افغانستان په اوسنۍ ملي لوبډله کې ډېرو لوبغاړو له هېواده د باندې په خاص ډول په پاکستان کې د کډوالۍ پر مهال دغه لوبه زده کړې ده. افغانستان هغه هېواد دی چې په تېرې يوې لسيزې کې د کرېکټ په برخه کې د پام وړ او حيرانوونکي لاس ته راوړنې لري، افغانانو دوه واري په نړيوالو شل اوريزو سياليو کې لوبه وکړه او و ځلېدل. د دې ترڅنګ يې په ۲۰۰۹ کال کې د کرېکټ د يو ورځنيو نړيوالو لوبو کولو امتياز هم ترلاسه کړ، افغانستان په ۲۰۱۵ کال کې د کرېکټ يو ورځني نړيوال جام ته د لار موندلو په موخه دراتلونکي اګست مياشت کې نميبيا ته ځي چې له دغه هېواد سره خپل بخت وازمويي

د افغانستان په اوسنۍ ملي لوبډله کې ډېرو لوبغاړو له هېواده د باندې په خاص ډول په پاکستان کې د کډوالو پر مهال دغه لوبه زده کړې ده

۵۴ کلن افغان پر بايسکل عربستان ته ځي

۵۴ کلن امير محمد چې په ږيره کې يې پر تورو وېښتو سپين زيات دي، په ونه جګ او يو کلوال کس دی، سعودي عربستان ته يې پر بايسکل د سفر کولو

امير محمد له دې سره چې يو سوونکي پاتې شوی، له تېرو دوولسو کلونو راهيسې د کندهار ښار په هوټلونو کې اشپزي هم کوي

نيت کړی. د کندهار دارغنداب ولسوالۍ اوسېدونکی اوس په ښار کې اوسېږي، او غواړي په دغه کار سره نړۍ ته د سولې پيغام ورسوي. هغه وايي، چې افغانستان په ځانګړي ډول کندهار د ترهګرو، جګړو او نښه يي توکو ځای نه، بلکې د ښاپورو هوډمنو کسانو ځای ده. نوموړي د خپل دغه اوږده سفر لپاره يو سپورتي بايسکل هم اخيستی. امير محمد وايي، دی به د

ايران، عراق او کويت له لارې د دوو مياشتو په ترڅ کې سعودي عربستان ته ځان ورسوي چې دده په خبره هره ورځ به ۱۵۰ کيلومتره لاره پر بايسکل ووهي. ،،کله چې سعودي عربستان ته ورسېږم، لومړی به د اسلام د ستر لارښود حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) د روضې زيارت وکړم او بيا به نړيوالو ته وواېم چې افغانان شر خوښوونکي نه، بلکې سوله خوښوونکي او امن غواړي. امير محمد له دې سره چې يو سوونکي پاتې شوی، له تېرو دوولسو کلونو راهيسې د کندهار ښار هوټلونو کې اشپزي هم کوي. هغه وايي، ياد سفر يې له سږو ارمانونو يو دی چې پوره کېدو ته يې يو شمېر کندهاري وکيلانو او دغه ډول د دغه ولايت د سپورټ او بدني روزنې مسولينو اوږه ورکړې. امير محمد وايي، له دې وړاندې يې د هېواد ټولو ولايتونو ته پر بايسکل سفرونه کړي، او د سفر پرمهال له ډېرو خوږو او ترخو شېبو سره هم مخ شوی دی. په تېرو څو کلونو کې يو شمېر نورو افغانانو هم پر بايسکل يو شمېر هېوادونو ته ورته اوږده سفرونه کړي. خو دا لومړی ځل دی چې نسبتاً د پاخه عمر يو کس پر بايسکل سعودي عربستان ته د سفر هوډ لري

روژه، مسلمانان او د انګلستان مخکښ فوټبال ليګ

دوي لېږي وړاندې د انګلستان د فوټبال په مخکښه ليګ يا پريميرشيپ کې بوارې يو مسلمان لوبغاړي و. هغه لوبغاړی نعيم نومېده چې اصلاً د اسپانيا اوسېدونکی و او د لندن په ټاټنهم کلب کې لوبېده. اوس ۴۰ مسلمان لوبغاړي دغه لوبه کوي چې د نړۍ له بېلا بېلو هېوادونو راغلي دي. د نيوکاسل په لوبډله کې تېر کال دوه مسلمان لوبغاړي ديمبا با او پيا سيسې لوبېدل. که به هر بوه ګول وکړ نو د لوبغالي يوه کونج ته به لاړل او سجده به يې وکړه. چې د لوی ځښتن مننديې وکړي دوی دواړه د سېنيګال مسلمانان دي چې يو يې تر اوس د لندن چلسي کلب ته راغلی دی. ديمبا با وايي دی د خپل مذهب په باب جدي فکر کوي او هېرولی يې نه شي پنځه وخته لمونځ او روژه د ځينو فوټبال روزونکو په ګومان چې ځله مسلمان ته دې حورا سخت کار دی. خو د لوبغاړو استعداد دغه روزونکي اړباسي چې څه و نه

وايي او د دوی دين او عبادت ورسره وزغمي. مسلمانو لوبغاړو ته کلبونه حلاله ډوډۍ برابروي، د نورو لوبغاړو خلاف دوی ته د لمونځ لپاره ځانګړی ځای جوړوي او د عبادت وخت او ځای هم ورکوي. تر دې وروستيو پورې به د لوبې غوره لوبغاړي ته د شرابو نوی بوتل د جايزې په توګه ورکول کېده خو کله چې د عاج ساحل لوبغاړي يحيی توري د شرابو د بوتل له اخيستلو انکار وکړ او دغه دود ختم شو. د لوبې غوره لوبغاړي ته [illegible] په ۲۰۱۲ کال کې چې د ليورپول کلب يو کپ وګاټه او لوبغاړو له خوښۍ پر يو بل شراب شيندل د ټولو پام شو چې د لوبډلې ډاکټر مسلمان دی له خوښۍ ووت چې د شرابو څاڅکي يې پر جامو و نه لوېږي. د سرخوږۍ له خبره د اعلانونو ده چې د شرابو د شرکتونو او يا د قمار وهلو د ادارو پر اعلان ځينې لوبغاړي خوښ نه دي. ځينې لوبغاړي چې له مذهبي پلوه دا ډول اعلان پر جامه نه

غواړي، هغه کميس ته اغوندي تر همدې ځايه کلبونه او لوبغاړي سره خوښ دي خو روژې ستونزه پيدا کړې ده. ځينو ته پوښتنه پيدا شوې چې لوبغاړي دې څرنګه ۱۸ ساعته بې خوړو او اوبو وي او بيا دې هم ۹۰ دقيقې ښه لوبه وکولای شي. ځينې مسلمان لوبغاړي د تمرين پر وخت روژه نيسي او د لوبې پر وخت يې نه نيسي خو نور بيا وايي چې د لوبو په ورځو به يې هم نيسي. د لندن د ارسنل کلب ۲۷ کلن تکړه لوبغاړي ابو دياني چې د فرانسې په ملي لوبډله کې هم لوبه کوي وايي "کلب ته غوره دا ده چې زه روژه و نه نيسم خو زما په نظر خير دی نو اوس زما د پرېکړې درناوی کوي" ۲۸ کلن ديمبا با وايي په تېرو کلونو کې د روژې په ترڅ او ورسره ځينې روزونکي خوښ نه وو خو دی په خپل نظر ټينګ و "هر روزونکي چې به خوښ نه و ما به ورته وويل: ګوره زه به روژه نيسم او بيا به هم ښه لوبه کوم که مې لوبه ښه نه وه مه مې لوبوه" سږ کال روژه داسې وخت پای ته رسېږي چې د انګلستان د مخکښه فوټبال ليګ لوبېز کال په پيلېدا دی. ځينې کلبونه اندېښمن دي چې د تمرينونو پر وخت به د دوی مسلمان لوبغاړي به چمتووالي ونه کړي او د لوبېز کال په پيل کې به و نه ځلېږي

اوس ۴۰ مسلمان لوبغاړي دغه لوبه کوي چې د نړۍ له بېلا بېلو هېوادونو راغلي دي

د پاکستان د کرېکټ لوبډلې ويسټ انډيز ته ماتې ورکړه

په ګيانا کې د پنځو يوه ورځنيو لوبو په ترڅ کې پاکستان خپله لومړۍ لوبه له ويسټ انډيز څخه وګټله

باده لوبه: چې د بګښتنې په ورځ د

منډې او شاهد افريدي په ۵۵ توپونو باندې ۷۶ منډې جوړې کړې. د پاکستان ملي لوبډلې د نهو لوبغاړو په سوځېدلو په ۵۰ اوورونو کې د ۲۲۲

ويسټ انډيز ګيانا په نړيوال لوبغالي کې وشوه، پاکستان خپلې سيالې لوبډلې ته په ستر توپير ماتې ورکړه. چې ويسټ انډيز وګټله او خپلې سيالې لوبډلې، پاکستان، ته يې د توپ وهنې بلنه ورکړه. پاکستان په پيل کې خپل لوبغاړي ژر ژر له لاسه ورکړل. پاکستان ۴۷ منډې کړې وې چې پنځه لوبغاړي يې سوځېدلي وو، خو مصباح الدين او شاهد افريدي ښه لوبه وکړه. دوی د پاکستان د منډو شمېر تر ۱۶۷ پورې ورساوه. د پاکستان د لوبډلې کپتان مصباح الحق په ۱۲۱ توپونو باندې ۵۲

منډو هدف وټاکه. خو د ويسټ انډيز توپ وهونکي د پاکستان توپ اچوونکو ته ټينګ نشول. د دوی ټول لوبغاړي د ۹۸ منډو له جوړولو وروسته وسوځېدل. په دې توګه پاکستان دا سيالي په ډېر توپير وګټله. په پای کې د لوبې غوره لوبغاړي شاهد افريدي وبومول شو. نوموړي په ۵۵ توپونو باندې ۷۶ منډې وکړې. ياده دې وي چې پاکستان به د ويسټ انډيز په دوره کې څلور نورې يوه ورځنۍ او دوه - دوه شل اوريزې لوبې وکړي

روح الله نيکپا د مکسيکو په سياليو کې ګډون نه کوي

د لندن او بيجينګ په اولمپيک کې مډال ګټونکي روح الله نيکپا د مکسيکو د تکواندو په نړيوالو سياليو کې له ګډون کولو ډډه کړې ده. دی وايي د افغانستان د تکواندو په فدراسيون کې زياتې ستونزې دي او که همداسې دوام وکړي نو په هيڅ ډول رسمي سياليو کې برخه نه اخلي. له کابله د بي بي سي خبريال حفيظ الله معروف په رپوټ کې د افغانستان د المپيک ملي کمېټې چارواکو له ټوله ويل شوي، چې وايي ښاغلي نيکپا د شخصي لاملونو له کبله په دغو سياليو کې له ګډون کولو ډډه کړې ده. د بيجينګ او لندن په اولمپيک لوبو کې د افغانستان لپاره د برونزو مډال راوړونکي روح الله نيکپا وايي، له يوې مياشتې راهيسې د افغانستان تکواندو فدراسيون کې حالت سم نه دی او تمرين نه شي کولای. که څه هم ښاغلي نيکپا د دغو حالتو په اړه څه نه وايي، خو له بي بي سي سره يې په خبرو کې د دغه فدراسيون له نوکمير چلند نه شکايت کاوه او وايي له همدې امله د جولای په پنځلسمه د تکواندو په نړيوالو سياليو کې چې په مکسيکو کې جوړېدونکې دي، برخه نه اخلي. "يو لږ ستونزې پيدا شوې وې او زما روزونکو له تمرين راکولو لاس اخيستی و. موږ په تمرين کولو کې بې سرپرسته وو. دې زما او د نورو لوبغاړو پر روحيه

منفي اغېز کړی و. چې تمرين وکړو او د سياليو لپاره چمتووالی ونيسو. هيله من يم چې نه د کوم ځای يې او زه د کوم ځای يم. يوې خوا ته پرېږدو او ملي فدراسيون ته ملي فکر وکړو" روح الله نيکپا خبرداری ورکوي، که د تکواندو په فدراسيون کې حالت په همدغه ډول روان وي، نو ملي يې په هيڅ رسمي سياليو کې برخه وانه خلي. خو د افغانستان د المپيک ملي کمېټې وياند مجيب الله رحماني په دغو فدراسيونو کې ستونزې نه مني او وايي چې روح الله نيکپا د شخصي ستونزو له امله د مکسيکو په سياليو کې له برخې اخيستو ډډه کړې. "روح الله نيکپا په

ښو کې ستونزې لري، دا رنګه غواړي واده وکړي نو نه شي کولای د تکواندو لوبو ته ادامه ورکړي او له همدې امله يې خو ورځې وړاندې خپله استعفا وړاندې کړه موږ نه غواړو چې د روح الله نيکپا په څېر اتلان لوبه پرېږدي" ښاغلي رحماني وايي، د المپيک ملي کمېټې د افغانستان مډال راوړونکو لوبغاړو ته ډېر امکانات برابر کړي او د ښاغلي نيکپا د ستونزو حل لپاره يې ځانګړی کميسيون ټاکلی دی. ټاکل شوي په مکسيکو کې د تکواندو نړيوالو لوبې په راتلونکو څلور ورځو کې پيل شي او له افغانستانه هم په دغو لوبو کې اووه لوبغاړي برخه لري

يو لړ ستونزې پيدا شوې وې او زما روزونکو له تمرين راکولو لاس اخيستی و روح الله نيکپا

د افغانستان د کرېکټ بورډ د آسيايي شورا بشپړ غړی شو

د افغانستان د کرېکټ بورډ اداره د کرېکټ د نړيوالي شورا د دوهمې درجې غړيتوب ترلاسه کولو هېوادونو په نوم له ګډې ګدې شوه. د افغانستان کرېکټ بورډ اداري د ډېرې لنډې مودې په ترڅ کې د کرېکټ نړيوالي شورا غړيتوب ترلاسه کړ چې دغه موقف له ترلاسه کولو وروسته دغه اداره د کرېکټ د آسيايي شورا د بشپړ غړيتوب خاونده شوه. د دغه موقف له ترلاسه کولو وروسته، د افغانستان د کرېکټ بورډ اداره پر مالي ګټو سربېره له معنوي ګټو هم برخمنه شوه چې د کرېکټ نړيوالي شورا په غونډو او ناستو کې رسمي ونډه، د رايې ورکولو حق او د افغانستان کرېکټ بورډ اداري نظرونو ته د ارزښت ورکول يې له بېلګو څخه دي. په هغې خبرې ناسته کې چې د افغانستان د کرېکټ بورډ اداري دغونډو په خونه

کې په لاره اچول شوې وه د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي رئيس او په قبايلي چارو کې د ولسمشر سلاکار وزير شهزاده مسعود او د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرايوي مشر ډاکټر نورمحمد مراد ونډه درلودله. ښاغلي مراد د رسنيو همکارانو ته له هر څه د مخه د دوهمې درجې غړيتوب په مادي او معنوي ارزښت خبرې وکړې چې تر هغې

وروسته يې د سفر پر مهال د ترسره شويو غونډو په هکله بشپړ توضيحات ورکړل. سربېره پردې يې د ملي تولس کلنې لوبډلې لوبغاړو لپاره د تړون ليکونو په هکله هم اړين توضيحات وړاندې کړل او په ټولو تړون ليکونو کې يې د درجه بندۍ ارزښت او پلې کولو باندې هم رڼا واچوله. نوموړي د اتلانو شېرېزي لوبې په نامه سياليو چې د ژرګولو

تندارچيانو په شور او ځارو بدرګه کېدې پادونه وکړه. ښاغلي مراد د کرېکټ بورډ د کارکوونکو وړتيارغونې ته پروګرامونو په هکله بشپړ توضيحات ورکړل او ياده يې کړه چې موږ توانېدلي يو په لومړي ځل د ويډيو انالېسټ کورس په لاره واچوو چې د دوهمې درجې روزونکو يکي ونډه درلودله. همدارنګه د روزونې د دوهمې درجې او لومړۍ درجې کورسونه او اوس مهال په عمان کې د ۶ ملي لوبغاړانو لپاره د دوهمې درجې لوبغاړي کورسونه د سېمې په کچه يې ساري فعاليتونه دي. ښاغلي مراد د نميبيا او په سينګاپور کې د ايمرجنګ سيالو لپاره د ملي لوبډلې چمتووالي او د لوبډلې لپاره د لوبغاړو ټاکنې په اړه هم اړين معلومات وړاندې کړل. د ناستې په ترڅ کې د افغانستان کرېکټ بورډ اجرايوي رئيس ډاکټر نور محمد مراد د رسنيو همکارانو ټولو پوښتنو ته د قناعت وړ ځوابونه ورکړل.

رسنۍ او په ټولنه کې د هغو رول

رسنۍ، ټلويزيوناو راډيوګانې هغه وسيلې دي چې د جامعې د مختلفو قشرونو ترمنځ اړيکې ټينګوي او په لري کې د راز او ويلايتونو انکشافاتو، اکتشافاتو، اختراعاتو او نورو پېښو په اړه د خلکو ذهنونه او خبراوي له پاره زمينه برابروي.

پارسنۍ هغه وسيلې دي چې د جامعې د عامو او خاصو خلکو ترمنځ اړيکې ټينګوي په بل عبارت رسنۍ هغه تفريحي وسيلې دي چې ټولنې ټول قشرونه پرمختګ ته ترغيبوي هر سليو مقدي

رسنۍ په ټوله ټولنې کې ډېرې مهمې ترسره کوي چې له هغو څخه کولای شو يو څو يې په لاندې توګه ډيلګې په ډول راوړو

۱- د معلوماتو وړاندې کول: رسنۍ هغه وسيلې دي چې خلک په ډېر بیړني ډول له پېښو څخه خبروي يعنې رسنۍ کولای شي په ډېره وخت کې په زرګونو او آن په مليونونو خلکو ته معلومات ورسوي

۲- په بېړه زده کړه: رسنۍ د ټولنې بېړۍ زده کړې ترلاسه وسيلې دي چې کولای شي په عام

دول خلکو ته زده کړه ورکړې او ټول هغه کسان چې له رسنيو سره مخه لري له ښې زده کړې څخه برخمن شي

۳- رسنۍ د تفريح او سرګرمي له پاره ترټولو غوره وسيلې دي رسنۍ کولای شي چې خلک وخندوي او د هغوي په شونډو موسکا خوره کړي خو دا خندول پوازې خندول نه دي بلکې يو پيغام هم لري يعنې رسنۍ بايد ټولو برخو ترڅنګ کوميډي برخه هم ولري ترڅو وکولای شي چې ټولنې ستونزې په ښه ډول سره وڅيړي او خلک ترې باخبر کړي او سوره

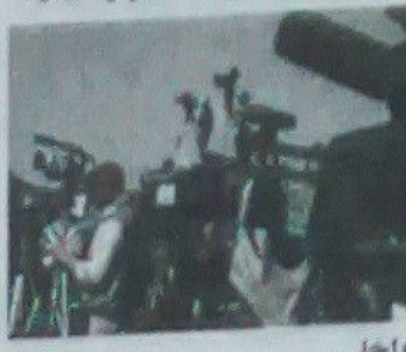

ګټه ترې واخلي

۴- مشوره ورکول: داسې رسنۍ هم موجودې دي چې د مختلفو وسيلو په واسطه خلک ته

کتاب «یک قرن در تاریخ و افسانه» زیور چاپ یافت

حیات الله حلیم

هر افغان باید د فساد پر ضد کلکه مبارزه وکړي

افغان دولت په دې هڅه او هاند کې دی چې د ۴۵۰۰- مې ګڼې فرمان له مخې فساد

اړوندو دولتي ادارو له دننه سپارلې ده چې په خپلو ادارو کې سمون راولي او

د پښتو ځوان غزل، د پښتو غزل

افغان اعلانات

شورای انکشافی قریه ده عربان ولسوالی ګلدره در حلقه چاه نولری به عمق 150 معه نصب پایپ وفلتر ان به طور مکمل عرض داوطلبی قرارداد می دهد شرکت های که خواهش قرارداد ابرا داشته باشند ازنشراعلان الرهاوا از شورای انکشافی قریه ده عربان ولسوالی ګلدره یا به شماره های 0773723511 - 0777784034 و 0771104300 دریافت کرده میتوانند وخود شان ازنشراعلان الی یکه هفته افرها را دو باره به شورای انکشافی قریه ده عربان بسپارند.

◆◆◆◆

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 625 مترمربع زمین بلند ابه بکر دولتی

داشته باشند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه تضمین اخذ میګردد

◆◆◆◆

ریاست معارف ولایت کابل ازبودجه کمکی بانک جهانی ترمیم 20 پروژه در چهار ولسوالی ولایت کابل را به اساس داوطلبی باز داخلی وقانون تدارکات ملی قرارداد مینماید ازشرکت های ساختمانی واجد شرایط دعوت بعمل میاید تا اسناد

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم کابل به اطلاع محمد برات ولد مراد علی مسکونه ناحیه ششم کابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی وجیبه بدست مصدق به ارتباط نصب یک دربند حویلی واقع ناحیه ششم کابل ازنشراعلان الی بیست روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم کابل حاضرشود درغیران فیصله غیابی صورت میګیرد وانګاه حق شکایت را نخواهد داشت

◆◆◆◆

ریاست فواید عامه ولایت لوګر درنظر دارد

(c) ketabton.com: The Digital Library

HEWAD DAILY

هیواد

ورځپاڼه

چارشنبه	پیشلمي	۳ ۱۱	روژه ماتي	۷ ۱۲
پنجشنبه	پیشلمي	۳ ۱۲	روژه ماتي	۷ ۱۲

د ۱۳۹۲ ل د چنګاښ ۲۶ مه د ۱۴۳۴ ق د رمضان المبارک ۸ مه د 17/7/2013

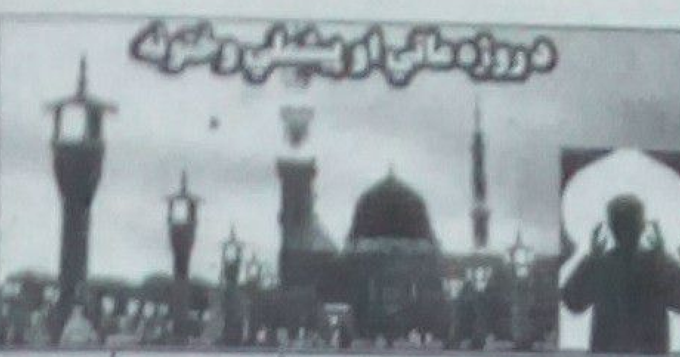

هوا حالات

کابل	چارشنبه	لمر		لوړه	30°C	ټیټه 17°C
//	پنجشنبه	لمر		لوړه	35°C	ټیټه 17°C
لوېه	چارشنبه	لمر		لوړه	37°C	ټیټه 19°C
//	پنجشنبه	لمر		لوړه	38°C	ټیټه 20°C
پېښور	چارشنبه	تندر او باران		لوړه	33°C	ټیټه 28°C
//	پنجشنبه	ليز باران		لوړه	36°C	ټیټه 28°C

د بهرنیو اسعارو په مقابل کې د افغانۍ بیه

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رئیس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول و:

یو امریکایي ډالر په پیرودل په 57/15 افغانیو پلورل په 57/20 افغانیو
یو انګلیسي پونډ په پیرودل په 85/40 افغانیو پلورل په 85/50 افغانیو
د اسراټو یو درهم په پیرودل په 15/45 افغانیو پلورل په 15/50 افغانیو
یو یورو په پیرودل په 74/20 افغانیو پلورل په 74/30 افغانیو
یو سعودي ریال په پیرودل په 15/15 افغانیو پلورل په 15/20 افغانیو
زر هندي کلداري په پیرودل په 960 افغانیو پلورل په 970 افغانیو
زر پاکستاني کلداري په پیرودل په 550 افغانیو پلورل په 558 افغانیو
زر ایراني تومانه په پیرودل په 17/60 افغانیو پلورل په 17/70 افغانیو

افغانستان د نړیوالو رسنیو په هنداره کې

«د طالبانو مشران هم نه پوهیږي چې څه روان دي»

امریکایي وال‌سټریټ ژورنال ورځپاڼه په افغانستان کې د سولې په اړه په یوه مطلب کې لیکلي: د سولې په لیکلي کې چې طالبانو په قطر کې د سولې د خبرو لپاره سیاسي دفتر پرانیست، دا هیلې زیاتې شوې چې د هیواد جګړه به چې یوه لسیزه پېرې اوښتې، د خبرو اترو له لارې پای ته ورسیږي. خو دغه هیلې ډېر ژر وروسته ړنګې چې افغان ولسمشر حامد کرزي سخت عکس العمل وښود. وروسته کرزي د طالبانو له لوري د اسلامي امارت د بیرغ او چنډو او لوحې لګولو پر وړاندې د اعتراض په توګه د سولې په خبرو کې د خپل حکومت د ګډون د نه ګډون خبره وکړه. د وال‌سټریټ ژورنال په وینا، له هغه مهال راهیسې په دوحه کې د طالبانو قوماندان هم ورته خبره کړې او ویلي یې چې، که موږ غواړو سوله وکړو، نو د څه لپاره جنګیږو. برتانوي ټایمز ورځپاڼې بیا د افغانستان د بیارغونې په اړه په یوه مطلب کې لیکلي، امریکا د خپلې نړیوالې پراختیایي ادارې «یو اېس اېډ» له لارې غوښتل د سړک جوړولو د هغې مهمې پروژې په عملي کولو سره د خلکو زړونه لاس ته راوړي چې؛ ګردېز له خوست سره نښلوي او د حقاني شبکې د قدرت تر مرکزه غځیږي. خو شپږ کاله وروسته چې د دغې پروژې لګښت درې چنده زیات شوی او ۲۳۰ میلیونه ډالرو ته رسېدلی، تراوسه یې بواخې څه باندې له دریو یوه برخه بشپړه شوې ده. د ورځپاڼې په وینا، په افغانستان کې اداري فساد او د لوېدیځ ...

... د جګړې په ډګر کې د طالبانو د منځنۍ سطحې قوماندان وايي؛ دوی نه پوهیږي چې، مشران یې څه کوي، خکه دوی په دې اړه نور اوازې اوري. د وال‌سټریټ ژورنال په وینا، په لوګر ولایت کې د طالبانو یوه بل ... یې امریکایي کمپنیو ته ورکړي؛ خو هغوی یې کارونه نورو قراردادیانو ته ورکړي دي اوژن وايي، دوی له بانکي تضمین او بکسونو سره راغلل او هغو کمپنیو ته یې کارونه ورکړل؛ چې ترټولو ارزانه وي.

د ټانکرو چلوونکي د کابل...

د دغې موادو د ټانکرونو امنیت د دغه غلیم د پولیسو پر غاړه دی. دغه چاره هغه مهال افغان کورنیو حکومتي پولیسو ته وسپارل شوه چې په تېرو څو کلونو کې د شخصي امنیتي کمپنیو د کسانو په اړه حکومت له شکایتونه وشول. د کورنیو چارو وزارت ویاند صدیق صدیقي که څه هم د تېلو د ټانکرو د یو شمېر خاوندانو اندېښنې او شکایتونه پرځای بولي خو ټینګار کوي چې دوی پر یو لړ دلیلو ... لوی لارو امنیت خوندي کړي. ...

سوداګر دې تر دوو نورو میاشتو پورې له ترکمنستانه ...

په پلېټ سره په یو اړخیز ډول نفتي توکي له ترکمنستانه د هرات ولایت ته لېږدوي او دغه مسئله ددې سبب شوې چې افغاني ټانکرونه ودرول شي. د سوداګرۍ او صنایعو وزارت او دغه راز د سوداګرو خونو څرګنده کړه چې دغه ټانکرونه د افغان سوداګرو دي او هغوی د افغاني ټانکرونو په واسطه دلېږدونې دېیې دلورواني په دلیل دروغ پاس په ورکولو سره د ترکمنستان په پلېټ سره له ټانکرونو څخه استفاده کوي. د وزیرانو شورا اقتصادي کمېټې ، دتېلو دېیې د لوروالي د مخنیوي او د سوداګرۍ په برخه کې د اسانتیا په مقصد ...

کې د کانګرهار ضاوي د اکتشافي شرکت د جوړولو طرحه د کرنې او اوبو لګولو وزارت له خوا کمېټې ته وړاندې شوه. د کرنې او اوبو لګولو وزیر ... ورکړ چې د کانګرهار ضاوي اکتشافي پروژې له پلمرنه کېدای شي له زیاتو اقتصادي برېالیتوبونو سره یو ځای وي. ...

خادم الحرمین الشریفین دې د پاکستان حکومت له ترهګرۍ...

ستاسو اعلیحضرت دلاربنوونو او مرستو غوښتونکي دي چې دهغو له برکته افغانستان پاکستان او سیمې ته سوله اوثبات راشي یوځل بیا ستاسو اعلیحضرت دپېرزوینو له امله دخپلې ... ملتي مراتب وړاندې کوم او دلوی ... کې برسالیتوب ، دسعودي عربستان خدای (ج) له دربار ه تاسو اعلیحضرت شاهي کورنۍ ته سرلوړي او دهغه ته اوږد عمر روغتیا دژوند په ټولو چارو هیواد وروور ملت ته سوکالي غواړم

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د فرهنګ د ریاست خبرتیا

د زمري د میاشتې د اته ویشتمې نېټې ، د هیواد د خپلوا کې د یېرله ترلاسه کولو د کالیزې په ویاړ د ۱۳۹۲ هجري لمریز کال د ادبي او هنري جایزو سیالي ، د تاریخ اود ادبي تحقیقاتو ، شعر ،داستان ،طنز اونقد ،ښکلو هنرونو ، سینما، تیاتر ، موسیقي ، راډیو تلویزیون اود ژورنالیزم په برخو کې پیلیږي له مینه والو لیکوالو او هنرمندانو څخه غوښتنه کیږي چې خپل آثار دې د روان کال د زمري د میاشتې ترلسمې نیټې پورې د افغان فلم په ودانۍ کې د فرهنګ ریاست د ادبي او هنري جایزو اداري ته وسپاري

د زیاتې خبرتیا لپاره دې ۰۷۹۴۳۵۴۰۲۴ ګڼه ټلیفون له لارې اړیکې ونیول شي

اعلان وزارت اطلاعات و فرهنګ

وزارت اطلاعات وفرهنګ جمهوری اسلامی افغانستان ازوجوه عادی خویش در نظر دارد تا (پروژه تجدیدآهن پوش های بالای تعمیر ورنګمالی دیوار نمای سمت پارک وسایط وزارت) را تحت قرار داد نمبر (moic/ncs/002/92) ازطریق پروسه داوطلبی باز ملی (ncb) قرارداد نماید. داوطلبان شایسته واجد شرایط علاقمند میتوانند معلومات بیشتر ومجموعه مکمل شرطنامه را به زبان دری توسط درخواست تحریری ضم کاپی جواز معتبر شرکت ازمنزل پنجم مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست مالی واداری وزارت اطلاعات وفرهنګ ازساعت ۸ صبح الی ۲ عصر روزهای کاری مراجعه نموده شرطنامه بدست بیاورند.

شرایط شامل (قرارداد مشابه دریکی از۵ سال اخیر به ارزش مبلغ 1000000 افغانی تکمیل ګردیده باشد)

آفر های سربسته باید عنوانی ادرس فوق الذکر ساعت ۱۰ قبل ازظهر مورخ ۲۶ / ۵ / ۱۳۹۲ تحویل داده شود. داوطلبی انترنتی مجازنیست وآفر های ناوقت رسیده رد خواهند شد. آفر ها درحضورداشت داوطلبان ویانماینده ګان شان ساعت ۱۰ قبل ازظهر مورخ ۲۶ / ۵ / ۱۳۹۲ ګشوده میشود. تمام آفر ها باید همرا باتضمین آفر به مبلغ 73000 افغانی (هفتادوسه هزار افغانی) شامل باشد.

له پاکستانه د اوړیکو راوښتلو روان کال...

موسم لا پای ته نه دی رسېدلی، خو په خبره یې افغان ځواکونه د دې توان لري، چې د وسله والو پر وړاندې مقاومت وکړي او د امنیتي مسوولیتونو او ټاکنو له د امنیتي چمتووالي چارې په سم ډول پر مخ بوسي. د وسلو رغول د بي بي سي د یوې پوښتنې په ځواب کې جنرال عظیمي وویل، د ولسمشر کرزي د فرمان له مخې د افغان پوځ لپاره د درنو وسلو پر رغولو کار روان دی، چې تر اوسه د یو شمېر روسي ټانکونو او توپونو په ګډون یوه اندازه وسلې رغول شوې دي. افغان ولسمشر څو میاشتې وړاندې دفاع وزارت ته امر کړی و، چې د اړتیا له مخې یو شمېر پخوانۍ وسلې ورغوي. نوموړي د دې کار لپاره یې ۶۰ میلیونه ډالر ځانګړي کړي وو. جنرال عظیمي وویل، هندوستان له افغانستان سره د سټراتیژیک تړون په لړ کې د افغان ځواکونو په روزنه او سمبالښت کې خپلې همکارۍ روانې ساتي. نوموړي د یوې پوښتنې په ځواب کې ومنله چې د افغان پوځ په لیکو کې د میړنو د ... جلبېدو لپاره د اسانتیاوو له برابرولو سره سره دوی په دې برخه کې له ستونزو سره مخامخ دي. جنرال عظیمي وویل، او سمهال په افغان پوځ کې شاوخوا زرته میرمنې دنده ترسره کوي، چې اړتیا ته په کتو کافي نه دي. دفاع وزارت دغه څرګندونې په داسې وخت کې کوي، چې تېره میاشت د امنیتي مسوولیتونو د سرته چارې افغان ځواکونو ته وسپارل شوې او ټاکل شوې، چې راتلونکي کال ته د نړیوالو ځواکونو د جګړه‌ییز ماموریت په پای ته رسېدو د ټول هیواد د امنیت ساتلو چارې دغو ځواکونو ته وسپارل شي.

د ولایتونو له مخې د محصلانو د منلو د ونډې...

چې په تېرو وختونو کې هم له زیاتو ټګیتونو سره سره ددغه شان لویو جرګو جوړولو ... ملي مسئلو دحل کولو لپاره ... د سولې خوځښتو ... امریکا سره د امنیتي تړون ... الرحمن دامر بالمعروف اونهي عن المنکر د ... اداري د جوړولو په باب د لیکلي پیشنهاد د وړاندې کولو په ترڅ کې ، په اسلامي سیستم د ټاکنو دعیارولو په اړوند له خپنو رسیو څخه وغوښتل چې درو ژې ...

په جومانونو کې دې دبرابر شوي مهال وېش په تطبیق کې هراړخیزې هلې ځلې وکړي دغونډې په پای کې د ملي شورا ددواړو مجلسونو د مختلط هیئت له خوا دانتخاباتي قوانینو د تصویب له امله هیله وشوه چې ډېر ژر دغه دواړه قوانین د جمهور رییس له خوا توشیح شي چې درښتینو انتخاباتو ... ټینګار وشو چې په پارلماني چارو کې ددولت وزیر اود جمهوري ریاست مقام دې په دې باب خبرې وکړي

... براب شوی مهال وېش به پام کې نه نیسي او په ټاکلو وختونو اذان کوي او د حج او اوقافو له وزارت څخه وغوښتل شول چې ... انتقاد وشو چې دروژه ماتي او سپېده داغ په وختونو کې دحج او اوقافو وزارت له خوا ...

شو چې دغه اندېښنې دي په دقیقه توګه وڅېړي اود نتیجې په باب دې رسمي وړاندې کړي او هم سناتور مولوي حبیب ... وخت کې دخپل کار دفتر ته نه حاضریږي

بهرني لنډ خبرونه

میرکل له امریکا څخه د رښتیني ژمنې تمه لري

د جرمني صدراعظمې انګلا میرکل له امریکا څخه غوښتي ، چې د استخباراتي ماموریت پر وخت د دغه هیواد ملي قوانین مراعات کړي. میرکل د امریکا د استخباراتي اداري د پخواني کارکوونکي اډوارډ سنوډن له خوا د امریکا د استخباراتي اداري NSA د رسوایي په ارتباط وویل چې دا د امریکا له حکومته په دې اړه د بشپړه وضاحت غوښتنه کوي. دې له یوه جرمني تلویزیون سره په مرکه کې وویل چې د دوستو ملکرو په توګه باید پر یو بل اعتبار هم وشي. میرکل همدارنګه وویل ، د دې لپاره چې د انټرنیټ کاروونکي له استخباراتي ادارو څخه په ښه ډول سره وساتل شي، باید په اړوانه کچه د شخصي احوالو او معلوماتو مقررات سخت شي.

برما وايي «ټول سیاسي بندیان خوشي کوي»

د برما ولسمشر وایي، چې د روان ۲۰۱۲ کال ترپایه به ټول سیاسي بندیان خوشي کړي. ولسمشر تین سین دا څرګندونې برتانیا ته د خپل لومړي سفر پرمهال له لندن کې د برتانیا له لومړي وزیر ډېوېډ کامیرون سره تر خبرو وروسته کړې دي. برما، چې په میانمار مشهوره ده، وروسته تر هغه، چې د ۲۰۱۰ په ... او پوځي اړیکو غوښتنه په کوټه شوې وړاندې؛ د برتانیا لومړي وزیر ډېوېډ ... ولسمشر وېلي، چې یوه ځانګړې کمېټه د هر سیاسي بندي د قضیې څېړل پېل کړي دي. برتانیا له د برما د ولسمشر د سفر موخه د دواړو هیوادونو د اقتصادي راکړې ورکړې ... ډېر خواشیني دي. تېر کال د راخین ولایت په هڅو وژنو کې ۲۰۰ مسلمانان ووژل شول او لسګونه زره تنه د خپلو کورونو او مېنو پرېښودو ته اړ شول.

پوټین : د امریکا د فشار له امله سنوډن په مسکو کې پاتې دی

د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوټین پر امریکا تور لګولی چې له مسکو څخه یې د اېډوارډ سنوډن د وتلو مخه نیولې ده. پوټین سنوډن د «میوې اختر له نه غوښتلي ډالي» سره تشبیه کړی دی. پوټین په فنلند کې محصلینو ته د ویناپر مهال وویل چې سنوډن د امریکا له کبله د مسکو په هوایي ډګر کې بند پاتې دی. پوټین ټینګار وکړ که چې سنوډن پرواز وکړ ، دا خبره ټولو ته معلومه شوه او زموږ امریکایي ملګرو د هغه د نورو پروازونو مخه ونیوله . د امریکا د استخباراتي اداري پخواني کارکوونکي سنوډن، څخه تر اوسه په روسیه کې ناست دی چې امریکا پر ټولو هغو هیوادونو چې هغه ته د سیاسي پنا ورکولو په فکر کې دي فشار ډېر کړی دی. سنوډن د خپل هیواد د ملي امنیت هغه پروسه افشا کړه چې له مخې یې په دغه هیواد او تر هغه دباندې مخابراتي او انټرنېټي اړیکې څارلې. هغه له امریکا څخه هانګکانګ او وروسته مسکو ته والوت، خو له هغه ځایه یې و نه غوښتل چې بل هیواد ته سفر وکړي.

د بنګله دېش جګپوړی اسلام پالی ګرم ختلی

د جنګي جرمونو یوې محکمې اسلام پالې مشر غلام اعظم د پاکستان پر وړاندې د بنګله دېش د ۱۹۷۱ کال د خپلواکۍ له جګړې سره په تړاو په ۵ جرمونو ګرم ګڼلی دی. غلام اعظم د دغې جګړې پر مهال د تولوژنې او جنسي تېري په پېښو کې په ښکېلتیا په ۹۰ کاله بند محکوم شوی دی. د بنګله دېش دلوېې اسلامي ډلې جماعت اسلامي پلویان، چې ده یې له ۱۹۶۹ تر ۲۰۰۰ کال پورې مشري کړې له حکم وړاندې له پولیسو سره نښتې کړې دي. دا د دغه ګوند د اوسنیو او پخوانیو مشرانو پر وړاندې پنځم جزایي حکم دی محکمې ښاغلی اعظم، چې ۹۰ کلن دی، د توطیې، پلانولې، پاروني او هم د وژنو په مخنیوي کې د پاتې راتللو په ګډون په ۵ جرمونو ګرم ګڼلی دی.

جنوبي او شمالي کوریا د کایزونګ پر سر خبرې کوي

سره خبرې کوي. جنوبي کوریا غواړي شمالي کوریا ... راهیسې دتړل شوي اقتصادي ځانګړي ساحې کاروونکو د پرله خلاصولو په اړه ... ، شمالي او جنوبي کوریا له څو میاشتو کې له دغه صنعتي پارک څخه خپل ټول ۵۳۰۰۰ کارګران ایستلي وو له بهرنیو منابعو څخه

د پوهنې وزارت د تخنیکي او مسلکي زده کړو د معینیت خبرتیا

د پوهنې وزارت د تخنیکي او مسلکي زده کړو معینیت په پام کې لري چې د پرمختیایي پروګرامونو په لړ کې د (Voucher) د زده کړې د برنامې له لارې یو شمېر هغه ښځینه او نارینه ځوانان چې د تخنیکي او مسلکي زده کړو انسټیټوټونو او مکتبونو څخه له دولسم او څوارلسم ټولګي څخه په روان کال کې فارغ شوي او یا د فراغت په درشل کې وي د ازموینې له لارې په ځینې برنامه کې تنظیم کړي. مینه وال کولای شي د روان کال د چنګاښ د میاشتې په ۲۹، ۳۰ او ۳۱ مه چې د ۲۰۱۳ میلادي کال د جولای د میاشتې له ۲۰، ۲۱ او ۲۲ مې سره سمون خوري د نوم لیکنې لپاره او دغه راز د ۱۳۹۲ کال د زمري د میاشتې په ۷مه چې د ۲۰۱۳ میلادي کال د جولای د میاشتې له ۲۹مې سره برابره ده د ازموینې د تېرولو په موخه د سهار په نهو بجو په دارالامان کې د اداري او مدیریت انسټیټوټ (ایما) کتابخانې ته ورشي. د اړیکې شمېره (077946299)

افغان اعلانات

کتونکې ډله
- سیدیوسف "شریفي"
- محمد صادق قلندري
- میر محمدي عزیزي
- قسیم "آرون"

دورځپاڼو رئیس ډاکترشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
رئیس او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډيزاين احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵
برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor -in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz) 0700078578
Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱

چاپځای د ازادۍ مطبعه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library